

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI, KI NASLAVLJAJO VARUHINGO PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

PREDSTAVITEV ODZIVOV OBČINSTVA

oktober 2010

V mesecu oktobru sem prejela **30 odzivov** gledalcev in poslušalcev, od tega **3 pritožbe** preko telefona, ostala pisma so prispela **preko elektronske pošte**.

Še vedno se vrstijo pritožbe zaradi zamud pri predvajanju oddaj in filmov, pri čemer so namesto začetka ogleda oddaje ali filma po programskem načrtu, deležni spremljanja oglasov. Uredniki vedno znova pojasnijo, katera oddaja, ki je bila predhodno na programu, je podaljšala svoj razpoložljiv čas, zaradi česar seveda sami niso odgovorni za zamudno predvajanje svoje ponudbe. Občinstva seveda to ne zanima, saj je povod za njihove pritožbe predvsem v tem, da bi TV Slovenija po predolgem času izražanja nezadovoljstva javnosti, vendarle ustrezno ukrepala. Razumeti, zakaj prihaja do zamud, je sicer pozitiven korak k rešitvi, a ostane brez vrednosti, v kolikor razumevanje problema ni tudi povod za operativno ukrepanje v smeri odprave motečega elementa.

Občinstvo izraža kritike s pobudami k izboljšavam vedno bolj natančno in artikulirano. Želijo **si vsebinsko in tehnično izvedbeno kakovostnega programa**. Vsebina in forma z roko v roki odraža napredek ali nazadovanje medija. Enako se občinstvo intenzivno odziva na delovanje **MMC portala**, saj postaja internetni medij vedno bolj pomemben medijski kanal, ki se ga ne sme dojemati kot statista glavnemu poslanstvu RTV Slovenije, ampak mora pridobivati na enakovredni pozornosti pri vzpostavljanju komunikacije z javnostjo. Javnost si želi predvsem opaziti, da RTV Slovenija resnično teži k pozitivnim spremembam ter dovolj fleksibilno in ustvarjalno nadgrajuje svoje poslanstvo.

Največ pozornosti vbujajo še vedno **informativni program, razvedrilni program in MMC spletni portal**. Vedno več pozornosti iz meseca v mesec pa občinstvo izraža tudi **dokumentarnemu programu**, kar je zelo spodbudno, saj gledalci in gledalke preko določenih pripomb večinoma izražajo pohvale določenim dokumentarnim filmom, želje po ponovitvi, v kolikor so predvajani v prepoznih nočnih urah, ali se oglasijo s pobudami, kakšnih dokumentarcev bi si želeli na programu več v primerjavi z razpoložljivimi. V okviru informativnega programa si gledalci in gledalke želijo čim bolj objektivnih, temeljito raziskanih in kakovostno obravnavanih prispevkov s prav tako kakovostnimi komentarji z dodano vrednostjo od sicer obče znanega, nemalokrat tendencioznega udrihanja, ki ne ponuja novega, večplastnega ali natančnejšega vpogleda v določen pojav ali problem. Prav

tako si želijo tudi izboljšav pri sami podobi – formi, ki resnično vsaj v nekaterih primerih že na prvi vtis deluje prezastarelo, a vprašljiva je že meja dobrega okusa pri drobnih izboljšavah, ki so sicer povsem izvedljive že z razpoložljivimi sredstvi, včasih celo že z ustrežnejšo postavitvijo kamere. Zelo podobna kritična mnenja v vsebinskem delu so naslovljena na delovanje MMC spletnega portala.

Zvestemu občinstvu veliko pomeni, da se ustvarjalci RTV Slovenije in drugi delujoči odzivajo in vzpostavljajo dialog z občinstvom. Naslednja stopnja vzajemnega sodelovanja, ki pomembno prispeva k obojestranskemu spoštovanju in posledično k pozitivnim spremembam, pa so konkretni opazni premiki pri nadgrajevanju ključnega poslanstva javnega nacionalnega medija, ki vsekakor pomeni posredovanje kakovostnih in raznolikih vsebin, ne da pri tem pozabimo na tok sodobnega časa.

Zato pozivam vodstvo, da varuhinjo sproti opozarja, o katerih pritožbah so sodelujoči na kolegijih sprejeti odločitve in kakšne. Zapisnik s sklepi bi varuhinji olajšal delo pri sprotnem obveščanju gledalcev in medijev, pa tudi odgovornim, da ne bi večkrat prebiralih mojih vprašanj.

TELEVIZIJA SLOVENIJA

Nasprotovanje stavki in plačilu polne naročnine

1. **Gledalec M. B.:**

Ne soglašam in ne podpiram vaše stavke, zaradi okrnjenega inf. vas prosim, da za mesec sept. izstavite za 20 % nižjo fakturo.

2. **Gledalec M. B.**

...pričakujem, da boste zaščitili gledalce in poslušalce RTVSLO, saj so zaradi stavke informativni programi precej okrnjeni in zaenkrat smo deležni še groženj o zaostrovanju.

Ali smo res dolžni plačevati polno naročnino za okrnjene programe?

3. **Gledalec F. J. z vaščani vasi Laznica od hišne št. 1 – 20:**

...vaščani vasi Laznica od hišne številke 1 do 20 zahtevamo oprostitev dela RTV naročnine za čas ko v vašem zavodu stavkate. Vaščani- občani- državljani- nismo dolžni plačati okrnjenega programa kot ga sedaj predvajate, prav tako tudi nismo

dolžni poslušati vaše "propagande" v zvezi z vašimi utemeljitvami vaših pravic etc...
preko osnovnih sredstev- naprav katere smo kupili mi državljani...

Služba za odnose z javnostjo:

Spoštovani,

na RTV Slovenija razumemo odzive gledalcev in poslušalcev povezane s stavko javnega sektorja, katerega del so tudi naši zaposleni. Ob tem želimo poudariti, da se stavkovne zahteve ne nanašajo na delo vodstva RTV Slovenija in jih vodstvo samo tudi ne more izpolniti. Stavkovnim zahtevam lahko ugotovi le Vlada Republike Slovenije.

Hkrati s tem vas želimo obvestiti, da zaradi stavke na RTV Slovenija naši radijski in televizijski programi ter spletne objave niso okrnjeni, z izjemo notranjepolitičnih vsebin, ki jih nadomeščajo oddaje in komentarji s področja delovanja javnega sektorja. Opravljanje javne službe kot jo določa Zakon o RTV Slovenija oz. informiranje preko radia, televizije in spleta bo potekalo zakonito in skladno s Kodeksom novinarske etike. Naše oddaje so se in se bodo še naprej redno predvajale, s tem pa je opravljena tudi naša funkcija javnega servisa, zato ni razlogov za zmanjšanje RTV prispevka.

Varuhinja pravic g. in p.:

Vsaka stavka v javnem sektorju opozarja na neustrezen odnos države do zaposlenih v javnem sektorju in vpliva na delo, ki zagotovo ne more potekati povsem nemoteno, saj prav preko stavke zaposleni opozarjajo tudi potrošnike, da produkt dela stavkajočih ni sam po sebi umeven, ampak od ljudi pridelan rezultat, ki se očitno počutijo premalo spoštovani in brez podpore v določenih okoliščinah. Stavkajoči od javne sfere pričakujejo solidarnost, vprašanje pa je, ali se javnost s solidarnostjo izkaže ali izpostavi kot prioriteto osebni interes potrošnika in s tem povezane nemotene rezultate dela. Kadar javnost ne izraža solidarne podpore stavkajočim, je najbolj pomembno vprašanje, zakaj je temu tako. Le odgovor na takšno vprašanje lahko izkaže pravo naravo problema v neposrednem ali prenesenem smislu.

V odgovoru Službe za odnose z javnostjo pa je zanimivo predvsem posebno pojasnilo, da se stavkovne zahteve ne nanašajo na delo vodstva RTV Slovenije, ampak le na Vlado Republike Slovenije, ker vodstvo samo zahtevam ne more ugoditi. Za javnost tako ostajajo odprta določena vprašanja: v kolikor se vodstvo zaveda, da ne more vzpostaviti zadovoljivih okoliščin za delo zaposlenih, bi bilo pričakovati, da bi se kot kvalitetno vodstvo, ki se ob tem zaveda tudi svojega neljubega položaja, najprej samo posebej izpostavilo v odnosu do Vlade RS z zahtevami v prid boljšim pogojem za zaposlene. V pojasnilu namreč lahko pred bralci izpade, kot da je vodstvo RTV SLO ločeno od zaposlenih (so »nezaposleni«?), se jih stavka osebno ne tiče in pač čakajo, da bodo izpolnili rezultate zahtev zaposlenih, v kolikor jim bo Vlada RS ugodila.

Nekakovostna grafična in zvočna podoba TV Slovenije

1. Gledalec J. J.:

»... Pogosto se pri ocenjevanju RTV Slovenija beseda vrti zgolj okrog vsebine, le redko kdaj pa sem zasledil, da bi se kdo posvetil tudi formi. Ne rečem, da razprava o vsebini ni pomembna, vseeno pa me čudi, kako se je javni servis RTV v dolgih letih, po mojem mnenju, vedno precej mačehovsko obnašal do grafične kot tudi zvočne podobe (grafična in zvočna v primeru TV in zvočna v primeru radia). Na tem mestu se ne bi želel spuščati v ugibanja glede razlogov (morebitna kadrovska podhranjenost, toge "starokopitne" vodstvene oziroma odločevalske strukture, ...) zato podajam le nekaj primerov:

1. ZNAK ZA KANAL: Od devetdesetih let dalje sem lahko spremljal spreminjanje znaka na robu ekrana. Pri vsaki spremembi sem bil bolj razočaran. V tem pogledu je bila še najboljša siva verzija iz začetka 90-tih.

2. GRAFIČNA PODOBA DNEVNIKA, ODMEVOV, VREMENA: Grozljiva podoba. Najbolj nesrečna je bila sicer tista z velikimi pikami v ozadju in čudno plastično sivo mizo v ospredju. Ni mi jasno od kod se jemljejo ideje. Vsaka "prenova" je hladen tuš za vse tiste, ki jim dizajn in estetika vsaj malo pomenita. Ni mi jasno, zakaj se preprosto ne kopira tujih (zahodnih tv postaj.)

PRENOSNI RAČUNALNIK PRI DNEVNIKU: Morda gre pri prisotnosti laptopa na mizi napovedovalca za eno izmed najbolj nesrečnih potez v sklopu celostne podobe dnevnika. Kdor si je to izmislil, bi se lahko zavedal, da tovrstne naprave kaj hitro dobijo "zastarelo patino" in postanejo zelo neugleden del inventarja. Laično predvidevam, da imajo v tujini razne ekrane prikladno skrite v pultu oziroma za kamero. Tudi pri namestitvi ekranov za napovedovalcem je po moje potrebno izbrati takšne kose, ki po dveh letih ne bodo izgledali zastarelo.

Tudi pri vremenu bi se dalo razpredati o lepši uvodni špici, lepših animiranih zemljevidih, malce bolj sodobno oblečenih vremenarjih itd. Na splošno bi bilo potrebno modernizirati vse najavne špice vaših oddaj.

3. ZVOČNA PODOBA: So vaši zvočni tehniki že kdaj preklopili na kak germanski oziroma "zahodni" kanal? Očitno ne. Naša zvočna podoba je kot kaka vaška budnica, medtem, ko v tujini uporabljajo bolj subtilne in sofisticirane melodije.

4. TV SLO3:

Na tem mestu bi lahko diskutiral o potrebnosti tega kanala, pa bi se raje osredotočil

na grafično podobo, ki ne samo, da mi deluje popolnoma amaterska, ampak tudi nima kaj dosti skupnega s preostalima programoma. Kje je skupna rdeča nit in design med vsemi tremi kanali? Človek ima občutek, da so bile uvodne špice narejene v powerpointu.

Ker ne bi želel zgolj kritizirati, naj na koncu vseeno pohvalim spremembe oglasnih špic (približno solidno) in tiste za intermeco, ko se na koncu izpiše ime televizije.

Na koncu vam prilagam še nekaj linkov najavnih špic, za katere menim, da bi lahko služile kot oporne točke pri morebitni prenovi grafične in zvočne podobe RTV SLO.

BBC zvok:

<http://www.youtube.com/watch?v=wY4lpgQWzzw>

BBC špica:

<http://www.youtube.com/watch?v=mmoC6cBZ0sY&feature=related>

ARD poročila:

<http://www.tagesschau.de/multimedia/sendung/ts20602.html>

SVT Poročila:

<http://svtplay.se/t/103261/rapport>

Zahvaljujem se za vaš čas ter upam, da nisem bil predolg. Želim si, da bom kdaj v prihodnosti z veseljem gledal nacionalno tv ter da mi njena grafična podoba ne bo kazila doma :)

Varuhinja pravic g. in p.:

Predvsem Vam gre zahvala , da ste si vzeli čas in se potrudili jasno predstaviti tudi konkretne predloge za izboljšanje delovanja na področju, ki ste ga izpostavili kritikam. Vsebina je pomembna, forma prav tako. Vsebina in forma gresta pravzaprav z roko v roki in kadar zaznavamo pomanjkljivosti z enega aspekta, jih spremljajo tudi z drugega. Nemalokrat neakovostna forma vpliva na vsebinski vtis in obratno. Še tako kakovostna forma bo izpadla cenena, v kolikor se bo vanjo umeščalo neakovostne vsebine. Za kvalitetno delo na obeh področjih so seveda nujni dobri, strokovni kadri v ustrezno številčni okrepitvi, kot ste omenili sami, v prenekaterih primerih pa seveda odigrajo pomembno vlogo tudi razpoložljiva finančna sredstva. Do določene mere je pomanjkanje finančnih sredstev za bolj kvalitetno grafično podobo in druge elemente, ki krojijo celotno vizualno formo, utemeljen izgovor. Seveda pa ni utemeljen, v kolikor se gledalcem ne ponudijo zadovoljive, kaj šele optimalne rešitve znotraj finančnih okvirov, ki so za to na voljo. Ponudili ste nekaj omembe vrednih opomb, za kakršne ni razloga, da ne bi mogli pričakovati boljše izvedbe v enakih finančnih okvirih in navedli ste zglede za boljše razumevanje medija. Težko je podati bolj zadovoljiv odgovor od izraženega upanja, da se bo TV Slovenija tudi na tem področju v prihodnosti čim bolj uspešno razvijala in da bo Vaša kritika v razmislek vsekakor posredovana odgovornim.

Preveč oglasov

1. Gledalec B. B.:

... Nedopustno je, da med tako pomembno oddajo, ko sedi v studiu minister v tem primeru ministrica, ko cela Slovenija stoji zaradi stavke javnega sektorja, predvajate nenormalno ogromno oglasnih blokov, kot da je to najbolj komercialna oddaja produkcije RTVSLO.

Varuhinja pravic g. in p.:

Preveč oglasov med oddajo zagotovo moti normalen tok spremljanja oddaj pri gledalcih in je še posebej nesprejemljivo za nacionalno televizijo. Vendar iz pritožbe ni točno razvidno, za katero oddajo gre in kdaj je bila na sporedu.

Zamude pri predvajanju oddaj in filmov – *Zlomljeni objemi* *Polnočni klub*

1. Gledalka K. M.:

V sredo, 27.10.2010 ste predvajali film Zlomljeni objemi ob 20. 10 uri, na kar imam nekaj pripomb ne na film, ki je bil zelo dober, ampak v programu je pisalo, da bo začetek ob 20.05, pa je bil ob 20.10 uri. To se veliko krat ponavlja, saj po poročilih do začetka programa vrtite neskočno veliko reklam. Včasih napovedujete začetek ob 19.55, kar se redko zgodi. Pa ni treba, da je ob 19.55, lahko je vedno ob 20 uri, do takrat naj bodo reklame.

2. Gledalec Z. M.:

Oddaja Polnočni klub je v petek, 15.10., zamujala z začetkom predvajanja za 12 minut (!), kar ne more biti plod neznanja ali nenatančnosti. Od začetka Odmevov ob 22.00 je to kar 20% napaka, kar je nemogoče obrazložiti s kakršnimi koli objektivnimi dejstvi (v petek ni bilo nobene poplave, potresa, stavke, padca vlade, tehnične napake ipd).

Boštjan Dvornik, vodja skupine za predvajanje programa:

Predviden začetek prve oddaje po Odmevih je bil 23:08:30 (23:05), dejansko pa je bila predvajana ob 23:16:32. Vzrok je potrebno poiskati v daljših Odmevih (4 minute), kultura, šport in vreme so bili daljši po minuto. Skupaj je bil informativni blok daljši 7 minut.

Varuhinja pravic g. in p.:

Problem časovnih zamud začetka predvajanja oddaj in filmov je predvsem v tem, da občinstvo že predolgo s konstantnimi pritožbami po logiki stvari izraža pričakovanje, da se bo stanje popravilo. Le tako lahko TV Slovenija izkaže ustrezno upravičeno spoštovanje do svojega zvestega občinstva! Občinstvo ne pričakuje vedno znova zgolj pojasnil, katera oddaja je bila spet predolga, zaradi česar do zamud prihaja. Vzrok je že zelo dolgo poznan, le odpravi ga nihče.

Predvajanje oglasa v neprimernem terminu – *oglas proti nasilju v družini*

1. Gledalka A. G.:

Oglašam se vam v zvezi z oglasom MDDS, MŠŠ, MNZ, NVO in Pedagoške fakultete namenjen ozaveščanju oz. preprečevanju nasilja v družini, ki ga je vaša televizija začela oddajati v oglasnih terminih pred informativnimi oddajami v tem tednu. Menim, da je potrebno prebivalstvo ozaveščati o problematiki nasilja v družini in si prizadevati za njegovo preprečevanje, pri čemer je javna televizija pomemben vir informacij, ki lahko v znatni meri pripomore k vzgoji za nenasilje. Vendar pa kot razvojna psihologinja menim, da je omenjeni oglas neprimerno oblikovan, predvsem za otroške oči, kajti s podobo otroka, stisnjenega v kot, ki ga napadajo ogromne senčne lutke, vzbuja pri otrocih strah, zlasti pri mlajših, predšolskih in šoloobveznih. Grozeča vizualna podoba vzbuja pri otrocih močna negativna čustva strahu, zaskrbljenosti in ogroženosti, s čimer sporočilo pridobi negativno konotacijo, ki usmerja otrokovo dožemanje vsebine besednega sporočila (glasovnega in tiskanega). Tako ga lahko razume predvsem negativno (npr. joj, ogrožen sem in to v družini!), sicer pozitivno sporočilo oglasa pa je zaradi pretirane čustvene percepcije izkrivljeno in nedostopno otrokovemu razumevanju. Domnevam, da oglas ni, vsaj ne v pretežni meri, namenjen otrokom, temveč njihovim staršem. Prav gotovo pa ni bil cilj akcije ozaveščanja proti nasilju v družini strašenje in ogrožanje otrok. Zato v imenu stroke in staršev prosim, da umaknete predvajanje tega oglasa v programskih terminih, ki so dostopni otrokom. Predvajajte jih le v večernih terminih, namenjenih odraslim gledalcem. Upam, da apel ne bo naletel na gluha ušesa.

Varuhinja pravic g. in p.:

Za natančno utemeljitev podane kritike na predvajan oglas v neprimernem terminu se TVSLO gledalki zahvaljuje. Mnenje je upoštevala ter oglas časovno prerazporedila.

Sinhronizacija in/ali podnaslavljanje tujejezičnih izjav

1. Gledalka M. P.:

Gledalka ponovno opozarja, da avstrijska in hrvaška televizija že dolgo sinhronizirata vse tujejezične izjave, TVSLO jih pa samo podnaslovi. Omenja tudi, da so včasih podnapisi slabo vidni in prehitro bežijo in da zato prejmejo le delne informacije.

Marko Prpič RTVSLO:

Vprašanje sinhronizacije zadeva velik krog ljudi in mislim, da bi do tega hiša morala zavzeti jasno stališče. Ohranjanje jezikov prispeva k ohranjanju kulturne raznolikosti in osmišlja učenje tujih jezikov. Ohranja tudi govorca v vsej enkratnosti, skupaj z govornimi značilnostmi. Tudi takrat, ko tujega jezika ne razumemo, lahko originalni jezik omogoči globlje razumevanje informacije tudi s sporočanjem neverbalnih informacij. Poleg tega se s tem izognemo dvomnostim in nepravilnim prevodom, ki jih je še vedno kar nekaj. Poznavalcu jezika omogočimo, da razume tudi tisto, kar je bilo s prevodom krajšano oziroma povzeto.

Pri filmih je problem še toliko večji, saj igralci vložijo veliko truda v interpretacijo besedila, ki se ob sinhronizaciji povsem izgubi.

V obeh primerih pa lahko govorimo o pozitivnem učinku podnapisov, saj s tem pomagamo k boljšemu opismenjevanju gledalcev, saj tekoče berejo in se naučijo razumeti tudi bolj zahtevna besedila.

Mogoče nam bo digitalna televizija prinesla možnost izbire velikosti podnapisov.

Varuhinja pravic g. in p.:

Zavod RTVSLO bi vsekakor moral do tega vprašanja zavzeti jasno stališče. Sinhronizacija posameznih izjav gostov v oddajah sicer okrne nekaj avtorskega izpovednega naboja, a ne v tako visoki meri, kot brez dvoma grobo poseže v pomemben del ustvarjalne kreacije filmske vloge, s čimer tudi prikrajša občinstvo za celosten umetniški izraz igralske stvaritve. A treba je pretehtati prioritete pri informativnih oddajah, ki pomenijo vir informacij, pomemben vezni člen med svetom in posameznikom.

Možnost izbire velikosti podnapisov pa zagotovo pomeni odlično in pravzaprav nujno tehnično pridobitev.

Neustrezno označevanje ponovitev oddaj

1. Gledalec M. Ž.:

... Na žalost navkljub več kot enoletnim pritožbam še vedno nismo dobili jasnega znaka (Z) za ponovitve oddaj in dostopa do metodologije določanja kvot RTVSlo in Eu neodvisne produkcije.

Varuhinja pravic g. in p.:

Oznaka »Z« je zdaj vnešena v logo ves čas oddaje, kadar gre za ponovitve, če pa gre za starejše, t.i. arhivske oddaje, jih bodo označili z znakom »A«.

TV pretvornik – *upravičenost do brezplačne pridobitve*

1. Gledalka M. K.:

Ne vem, če sem na pravem naslovu, vendar vam bi rada kljub temu postavila vprašanje glede TV pretvornika. Nekje smo zasledili, da upokoјenci, ki prejemaјo varstveni dodatek k pokojnini, dobijo brezplačen pretvornik. Ali je ta informacija resnična in kako v primeru, ko je pretvornik že nabavljen.

Varuhinja pravic g. in p.:

Na RTVSLO so mi sporočili, da boste informacijo prejeli na MZVT, Direktoratu za informacijsko družbo, Kotnikova 19a.

2. Gledalec S. P.:

V sinočni TV oddaji odmevi je generalni direktor Marko Fili povedal, da bodo socialno ogroženi lahko zastonj dobili TV vmesnike, za sprejem digitalnega TV signala tam, kjer nimajo ne kabelske ne satelitske TV. Med tem sta se že name obrnila dva gledalca z vprašanjem, na koga naj se obrneta, da bosta izvedela pod kakšnimi pogoji bi bila opravičena do tega aparata. Eden od teh dveh gledalcev je invalid, druga pa je gledalka stara 84 let. Oba prejemata nizko pokojnino!

Varuhinja pravic g. in p.:

Sprejemnike za socialno ogrožene bo priskrbelo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo – Direktorat za informacijsko družbo (Kotnikova 19).

Kriterij je enak kot za socialno ogrožene, ki so oproščeni RTV prispevka. Po zakonu o digitalni radiodifuziji pa niso upravičeni do brezplačnega sprejemnika invalidi.

Pridobitev kartice

1. Gledalka M. I.

sprašuje, zakaj niso prejeli nove kartice, kljub temu, da imajo satelitsko anteno. Omenila je tudi, da niso plačniki naročnine, ker je lastnik invalid.

Varuhinja pravic g. in p.:

Z gledalko se je strokovnjak na TV SLO pogovoril in ji poslal novo kartico.

INFORMATIVNI PROGRAM

Neustrezna in neakovostna uredniška "politika"

1. Gledalec M. Ž.:

... Posebna točka je izbor tem za informativni program. Tako kot je odgovorni urednik g. Gerič ocenil, da predstavitev ugotovitev računskega sodišča o nezakonitostih pri prodaji našega edinega ladjarja Splošne plovbe niso zanimive za širši slovenski prostor, tako tudi ni nikoli informativni program poročal o naših prizadevanjih za spoštovanje zakonitosti poslovanja javnega zavoda in komercialnih TV postaj, ki že družno, od takrat ko je bil sprejet prvi zakon o medijih leta 2001, kršijo kvote slovenske in evropske neodvisne produkcije, ter kvote EU programov v letnem oddajnem času. Negativno mnenje Sloveniji je pred 14 dnevi izrekla tudi EU komisija za medije. Mediji pa nič. Nobene okrogle mize, nikakršne javne obravnave...

Dolgočasno prebiranje selekcioniranih poročil, ki jih skupaj z novinarji preberemo zjutraj iz tiska je postala praksa raziskovalnih novinarjev na Nacionalni. In točno zaradi tega uredniškega stola je že vrsto let cel zavod talec političnih spletk prejšnjih, trenutnih in bodočih političnih opcij. Njihova glava je taka, kot je osrednja informativna oddaja in njena likovna podoba s sceno in lučjo vred - ostala v prejšnjem stoletju ...

Varuhinja pravic g. in p.:

G. Gerič res na pritožbo ni podal pojasnila, zakaj naj informacija ne bi bila, v primerjavi z nekaterimi poročanji o podobnih primerih, zanimiva za širšo javnost. V zadnjem času je bilo po nekaterih medijih možno zaslediti kar nekaj enakih pripomb s strani določenih posameznikov v zvezi s "skrivnostno" situacijo okrog primera Splošne plovbe, ki ga novinarji ne obravnavajo odmevno, kot bi pričakovali.

Vaša kritika zaradi odsotnosti poročanja o kršitvi kvot neodvisne produkcije in ostalo mnenje o kakovosti delovanja znotraj informativnega programa bo ponovno predložena v vednost vsem odgovornim v pričakovanju na odgovor.

ODMEVI

Pohvala voditelju oddaje – Slavko Bobovnik

1. **Gledalka L. D.**

je pohvalila Slavka Bobovnika kot najboljšega voditelja in izrazila, da ga pogreša, v kolikor se v določenem obdobju manjkrat pojavi v vlogi voditelja oddaje.

POGLEDI SLOVENIJE

Novinarska pristranskost in neprofesionalni pristopi

1. **Gledalec A. B.:**

Gledam Pogledi Slovenije in prispevek, kako zaradi sončnega vremena na Uradu zaradi enakih možnosti niste uspeli najti nikogar...Prikažeta en urad...in sončno vreme....in bajno plačo....in iz tega potegneta zaključek, da uradniki nič ne delajo, da se sončijo sredi delovnika ter da za to dobijo skoraj 2.500 EUR na mesec???... Pokažeta en urad in to je že vseh 147.000 uradnikov!!???...in od tega jih stavka 80.000 in od teh 80.000 delajo vsi, tudi v času stavke...stavka je ustavna pravica in ni enaka dopustu...nihče se ne sonči...in RTV Slovenija je tudi javni prostor, pa to ne pomeni, da jaz lahko kar padem v vašo pisarno in tam svetim, tudi brez kamere...lepo vas prosim!!!!

Mimogrede...na enem od uradov je bil danes prikazan velik in obsežen projekt na nacionalnem nivoju...znotraj naše države ter EU...ljudje so zadnje tedne garali, nihče niti slučajno ni razmišljal o stavki, kaj šele da bi jo kdo resno jemal...ampak ta delovna

vnema se ne ujema z vašim konceptom raziskovalnega novinarstva, mar ne? Ta pozitiven prikaz delovanja javne uprave za vas ni tako atraktiven, saj ni nič senzacionalnega v tem, če v javni upravi delajo...garajo...ni nikogar, ki bi bil kriv in bi ga lahko kar v vaši oddaji obglavili, mar ne?...kako vam zavidam lahkotnost s katero iščete krivca, lahkotnost, s katero ga najdete...in lahkotnost, s katero ga obdolžite in eksekuirate...tako preprosto je vse, v vašem realnem novinarskem svetu, ...

...moje osebno mnenje glede stavke...nisem za, sem proti...preprosto je preveč ljudi, ki jim je res še slabše...ampak še bolj kot sem proti stavki, pa sem proti takšni manipulaciji, kot sta si jo s prijateljem g. Travnom privoščila...in na tak način ustvarjata "vajino" klimo v državi...vsi sprti, nihče nikogar ne spoštuje, nihče nikomur več ne zaupa, nihče se ne veseli, ni smeha, le jeza, bes, sovraštvo...to je idealno za oddaje tipa vajinega preiskovalnega novinarstva... Ne uničujta ugleda preiskovalnega novinarstva...vem, le čevlje sodi naj Kopitar....ampak novinar bi moral prikazovati realno sliko, vidva to nista storila, ampak le manipulirata z ljudmi...podpihujeta sovraštvo, jezo, spor...z manipulacijami in ukrivljanjem realne slike...

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Spoštovani, zahvaljujem se Vam za vaše mnenje, ki ga bom proučila, z avtorjema sem se tudi že pogovorila, prosim pa tudi zaradi verodostojnosti za vaš polni naslov.

Spoštovani,

hvala za vaš odgovor. Mail sem vam poslal bolj v skrajni sili, namenjen je bil predvsem avtorjema, pa vseeno hvala za "posredovanje"...

Sicer je od oddaje minilo že precej časa, vmes se je zgodilo marsikaj novega in tudi že kaj takega, kar bi si morda zaslužiло novo "pisanje", ampak ali res to lahko kaj spremeni? Več kot dva tedna je že od oddaje, ljudje, ki so prispevek gledali, so avtorjevo "resnico" videli in škoda je narejena...se jo sploh kdo zaveda? In če se jo, ali jo sploh kdo lahko popravi? Glede na nove oddaje lahko rečem, da se ni popolnoma nič spremenilo...TV je pač najmočnejše manipulativno orodje...in sicer intelgentni, vendar zlobni ljudje, ga lahko (znajo) uporabijo v namene, ki škodijo širši množici ljudi in morda koristijo le peščici izbranih...seveda gre za odnos vpliv-posledica, ki ga je zelo težko dokazati, dejstvo pa je, da eni še bolj sovražijo druge, kot so jih prej...tudi zaradi manipulativnega prikaza sončen dan-uradniki se sončijo-nihče ne dela-in za to uradniki dobijo (ne da zaslužijo, ampak dobijo!) 2500€...a veste koliko ljudi to verjame!?...a veste kolikim ljudem nikoli ali pa šele čez zelo dolgo časa, ne bo moč dopovedati, da to ni res?! Si predstavljate "veselje" ljudi, ki imajo 500€...če imajo...ob taki manipulaciji? In veste koliko uradnikov in javnih uslužbencev nikoli niti 1500€ ne zasluži? Niti v celotni karieri javnega uslužbenca?...ampak ljudje so videli prispevek in 2500€...in drugo jih ne zanima...

2. Gledalka M. preko e. p. K. Z.:

Večkrat sem že gledala gospoda Uroša Slaka na drugi televiziji. Sedaj ga gledam na Nacionalni. Največkrat sem bila kar jezna nanj in skoraj vedno me je s svojim vodenjem spravil v slabo voljo. Pri zadnji oddaji Pogledi Slovenije pa je bilo porazno. Mislila sem, da bom zvedela kaj uporabnega glede vrednotenja nepremičnin. On pa se obnaša nemogoče, oddajo vodi nekulturno in tudi strokovno pod kritiko. Tudi prispevki so narejeni nestrokovno in oba z gospodom Travnom želita le skregati ljudi, ne povesta pa ničesar. Čudilo me je, da so gosti lahko toliko kulturni, da sploh ostanejo na oddaji. Kolikokrat mu je posamezni gost razložil stvar, Slak pa kar po svoje in skače v besedo, čeprav v resnici sploh nič novega ne pove. Ne zagovarjam Geodetske uprave, ker imam tudi sama nekaj napak, vendar če si poslušal gospe iz Kranja, ki imajo enake hiše pa zelo različno ocenjene, si takoj ugotovil, da niso pravilno izmerile svoje površine hiše.

Tudi pri meni je enak problem, sosed ima le nekaj manjšo hišo, gradili smo jo istočasno pa imava kar za 120.000 EUR razlike. Ko sva pogledala kvadraturo, sva ugotovila, da on ni prijavil mansardnega stanovanja. Zato bi moral gospod Traven točno pregledati zakaj imajo ljudje napake in potem poročati. Če so te napake naredili popisovalci ali na Geodetski potem naj to pove, če pa so jih ljudje, naj pa tudi pove. On pa kar počez govori, da bi bila po njegovem novinarskem mnenju oddaja zanimiva in gledljiva za ljudi.

Varuhinja pravic g. in p. avtorjema oddaje:

Spoštovana,

pošiljam vama v vednost, tokrat tudi s svojimi zadržki do vsebine, ki sta jo predvajala v prejšnji in tej oddaji. Spoštujem vajino prodornost, dejstvo pa je, da lahko in morata biti izjemno precizna in argumentirana, ko skušata neko tezo tudi dokazati. Pavšalna kritika vzbuja vsesplošno nezaupanje in negotovost. Negativni primeri so lahko le opozorilo, ne pa da se ustvarja videz, kot da res nič ne steče tako, kot bi bilo treba. Seveda se povsod pojavljajo napake, na katere je treba gledalce opozoriti (zato novinarji tudi so), ustvarjanje povsem negativne klime kar povprek, pa je nedopustno, ni objektivno, ampak tendenciozno in senzacionalistično.

Vdor v javni prostor v predzadnji oddaji je bil, milo rečeno, nekorekten, zlasti pa povzetek po tem. Ne sončijo se vsi naenkrat, kar je skušal povedati vaju prispevek. In če sem konkretna: Tudi televizija je javni zavod in nihče ne more vstopiti vanj, če ni vnaprej napovedan in registriran. Tudi ljudi nista zaščitila, ampak jih kar pokazala v njihovi upravičeni zadregi. Nista bila vnaprej dogovorjena za pogovor, ampak sta vdrla v prostor in tudi v osebno integriteto.

Kar se tiče zadnje oddaje, se moram mestoma strinjati z zgornjim dopisom. Novinar mora biti natančen, ne sme posploševati, ampak opozarjati na konkretne zdrse, napake posameznikov ali institucij ter istočasno dati vedeti gledalcem, kaj so morda spregledali in kje so bili površni. Resnica ni ena sama in če druge plati ne bi bilo, tudi novinarji ne bi imeli kaj početi.

Še enkrat poudarjam, vajino raziskovalno delo je zagotovo pohvale vredno, sam nastavek oddaje pa je zgrešen. V "hujskanju" javnosti, kako se venomer nekdo moti v njenem imenu (kar je pogosto res, ampak vsem nikdar ne more katerakoli država ustreči in vselej se bodo zagledali v taki oddaji tudi prizadeti), pa je zavajajoče in novinarsko neprofesionalno. S tem se ustvarja negativna klima in znižuje nivo profesionalnega novinarstva.

In še napotek za Uroša Slaka. Napadalnost ni isto kot kakovostno novinarstvo. Tudi v mirnejšem tonu se da izprašati vest in znanje gostov. Predvidevam, da je vzrok Uroševi zaletavosti tudi sufliranje po slušalkah, ki ga zmede, dela negotovega in zatikajočega se v pogovoru z gosti. To mu dela škodo, ker se zaganja z vprašanji, ne da bi poslušal odgovore in jih sam nadgradil z naslednjim vprašanjem.

TV SLO zagotovo potrebuje tedensko oddajo s poglobljenim pogledom v aktualne dogodke. Vendar mora biti pogled verodostojen, argumentirano kritičen in doprinesi gledalcem tudi informacije o tem, kako naprej. Zgolj prepir znotraj informativne oddaje ne zadostuje. Ne gre namreč zgolj za šov, ampak tudi in predvsem za korektno informiranje gledalcev; ali pa se mora oddaja prenesti v infotainment žanr.

Prejela sem tudi po telefonu na zadnji dve oddaji več klicev in ker nisem mediator, ampak varuhinja pravic naših gledalcev, ki seveda imajo pravico do objektivne informacije, vama pošiljam v razmislek, kako bosta delala naprej. Upam in želim, da uspešno in kakovostno. V zadovoljstvo naših gledalcev, ki si želijo objektivnih, koristnih informacij in komentarjev.

Uroš Slak, voditelj oddaje :

Spoštovani!

Ne vem v katerem od prispevkov ali v katerem delu pogovora v zadnjih dveh oddajah je šlo za pavšalne kritike. Šlo je vedno za konkretno utemeljena vprašanja na podlagi podatkov in verodostojnih informacij. Ravno zato so se nekateri od gostov zatekali k pavšalnim in splošnim odgovorom, ker niso bili pripravljeni na vprašanja podprta s konkretnimi primeri in podatki. In to, da televizijski voditelj na takšne pavšalne, vnaprej pripravljene odgovore odreagira, je osnova novinarstva, saj ima javnost tovrstnih splošnih odgovorov, ki ne povedo ničesar, dovolj. Če bi se Varuhinja sama odpravila na katero od Geodetskih uprav, tako kot so se naše ekipe ali na tisoče Slovencev, bi videla, da problem dolgih čakalnih vrst obstaja in da je večin ljudi jeznih, da morajo zaradi napak pred uradi zapravljati svoj prosti ali celo delovni čas. Zato ne razumem očitka o posploševanju. Opozarjali smo na konkretne zdrse, imeli smo jih v prispevkih, pa na vklopu, skratka nikjer ni šlo za posploševanje. Vsi nastopajoči v prispevkih imajo ime in priimek, ter svojo težavo, ki pa je identična tistim na tisoče čakajočih občanov po uradih. In menda se boste strinjali, da leta 2010 večurno čakanje v vrstah na Geodetski upravi ni nek standard sodobnega delovanja državne uprave. Tudi očitek o

»hujškaštvu« in neprofesionalizmu se mi zdi izredno podcenjujoč. Je zdaj že vsako malce bolj vsebinsko in konkretno vprašanje hujškaštvo in neprofesionalizem? Če je, potem sem res zaskrbljen za usodo slovenskega novinarstva. Nasprotno menim, da so prav konkretna in vsebinska novinarska vprašanja tista, ki novinarstvu dvigajo ceno in jih gledalci sprejemajo. Če bi delali zavajajoče, neprofesionalno, Pogledi Slovenije ne bi bili vsak četrtek najbolj gledana oddaja Televizije Slovenija in tudi prva ali druga najbolj gledana oddaja vseh Slovenskih televizij.

Omenjate tudi »sufliranje« po slušalkah. Tega termina res ne razumem, saj ima vsak televizijski voditelj slušalko, ki mu služi za povezavo z režijo v kateri sedi, hvala bogu tudi programski človek, ki ve kaj o vsebini oddaje, razpolaga s podatki in lahko voditelja v katerem koli trenutku seznani z njimi. To pa voditelju, vsaj meni, omogoča še hitrejšo in boljše vsebinsko reakcijo na besede, ki jih izreče gost v oddaji. To po mojem mnenju samo dviga nivo oddaje in takšno povezavo z režijo uporabljam že zadnjih 10 let. Samo mimogrede, zahteval sem jo že ob prvem vodenju Odmevov v davnih 90-ih letih.

Kar se tiče očitka o napadalnost. Varuhinja prav gotovo ve, da ima vsak voditelj svoj slog vodenja in tudi sam imam svojega, ki se je izoblikoval v zadnjih 13-ih letih vodenja različnih pogovornih televizijskih oddaj. In vse oddaje, ki sem jih vodil doslej so bile med gledalci vedno dobro sprejete. Če varuhinja v to ne verjame ji lahko postrežem tudi s statističnimi podatki. In žalosti me, da se kot Varuhinja gledalčevih pravic postavljate na stran dveh gledalcev in ne na stran 230.200 gledalcev, ki so recimo gledali zadnje Poglede Slovenije. Če bi bil kot voditelj tako moteč pa menda ja ne mislite, da bi oddajo gledalo tako veliko število gledalcev. Menda ja ne menite, da bi tako veliko število gledalcev vsak četrtek gledalo Poglede Slovenije če bi menili da so hujškaški, neverodostojni ali posploševalni. Nasprotno gledalci so Poglede Slovenije sprejeli ravno zato, ker ne hujškajo, ker niso neverodostojni niti posploševalni ali pristranski, ampak opozarjajo na realne probleme ljudi v slovenski družbi, ki so tudi televizijski gledalci. In če to kdaj pa kdaj zmoti enega ali dva gledalca (za katerim lahko stoji tudi kakšna P.R. agencija) se mi sploh ne zdi problematično, vsak ima svoj pogled. In zame je važen predvsem pogled teh 230.000 tisoče gledalcev ali celo več, ki kaže, da so to oddajo sprejeli in tudi mene kot voditelja oddaje, pa če je to komu všeč ali pa ne.

Varuhinja pravic g. in p.:

Ni vsako malo bolj konkretno in vsebinsko vprašanje že hujškaštvo, je pa mestoma vsekakor moteče, v kolikor se voditelj bolj zaposli z napadalnim zaletavanjem v besede, namesto da bi bolj natančno in premišljeno formuliral vprašanje ali odziv na kakšne pavšalizme ali izmotavanja sogovornikov ... Vsekakor je nekaj strasti, hitrejšega tempa in živahnosti pri vodenju oddaje več kot dobrodošel pristop na nacionalni televiziji. Vendar je treba prepoznati mejo med strastnim in živahnim vodenjem, ki odpira čim več pomembnih vprašanj in med načrtnim ustvarjanjem senzacionalističnega vzdušja, ki lahko zavira kakovostno in spodbudno retoriko in ki se zavoljo ihtavosti prične celo zapletati sama vase. Posledice se lahko kažejo v slabši formulaciji stavkov, pretirani uporabi kazalnih zaimkov, ker misel in beseda nista v izgovorjenem tempu harmonizirani. Vsekakor ni vedno in ves čas tako, se pa dogaja in prepogosto. In je popolnoma nepotrebno, kvečjemu moteče.

Precej zaskrbljujoč izpade edini argument, ki ga uporabljate sebi v zagovor (čeprav seveda ni motiv, da bi se morali zagovarjati, ampak je motiv predvsem dialog o nadgradnji oddaje, da bi bila po ustreznih standardih za nacionalno televizijo še boljša in gledanost dobra. Veliko število gledalcev ni absolutno, torej edino merilo kakovostne programske ponudbe in visoka gledanost brez dvoma ne pomeni, da so gledalci z izdelkom tudi zadovoljni. Zelo kakovostne stvaritve na raznih programskih področjih, ki imajo za javnost velik pomen, ne dosežejo nujno tudi velikega števila ogledov.

In vendar se da vedno izluščiti pozitiven optimum, da le obstaja volja in motivacija. Na primer iskanje optimalne srednje poti. Udaren pristop je za kakovost oddaje vedno dobrodošel, še bolj voditelj s karizmo in prepoznavno osebno naravnostjo v pristopu do gostov in tematike, vednar kot nadgradnja kakovostni vsebini, da ta postane dostopnejša širšemu krogu gledalcev. Nikakor pa ne na način, pri kakršnem bi vsebina trpela zaradi všečnejšega pristopa, razen v kolikor se avtor vsebine preprosto ne bi čutil dovolj sposobnega, da obdrži pozornost predvsem na vsebinskih poudarkih.

Gledalci in gledalke hvaležno ali nehvaležno sprejememo marsikaj, še posebej če je področje konkurence precej slabo, maloštevilno ali celo neobstoječe, vendar slej ko prej zamerimo poniževalen odnos, kar pretirana komercializacija vsebin ali načina podajanja vsebin, je. Raziskovalno novinarstvo je več kot pomemben segment delovanja v naši družbi, ki bi se moral čim bolj razvijati in utrjevati v prostoru, zato vse pohvale na tej poti in marsikaj omembe vrednega v interesu javnosti ste že predstavili in posredovali, vendar vseeno pripombe na mestoma pretirano podrejanje vsebine senzacionalnosti, pri čemer vsebinski izkupiček ni zadovoljivo prenosorazmeren s »hrupom«, tudi ni ravno vredno popolne ignorance.

Vredno je nadgrajevati delo v imenu cilja po najboljšem, ker dobro ni dovolj dobro za tiste, ki postajajo vedno boljši in želijo postajati vedno boljši, ker želijo občinstvu ponuditi največ, kar zmorejo in nikakor le toliko, kolikor prazvzaprav občinstvo mora sprejeti, ker najboljšega ne dobi, konkurenca pa skoraj ne obstaja. S tem, upam, bi se strinjali tudi vi.

Bojan Traven, avtor novinarskih prispevkov:

Spoštovana Varuhinja, najprej nekaj pojasnil:

NOVINARSKE RAZISKAVE

Novinarske raziskave so plod dolgotrajnega dela tako mene, Slaka kot novinarjev raziskovalcev. Glede na to, da se sam z novinarskimi raziskavami ukvarjam že 10 let, so vsakič znova le nadgradnja. V televizijskih prispevkih, ki za razliko od časopisa ne prenesajo velikih podrobnosti, temveč v cca. 300 sekundah lahko zajamejo samo glavno tezo podprto s primerno televizijsko obdelavo (glej Poynter institute) zato povzemamo samo bistvene rezultate raziskave na splošen način. Torej imamo za vsako trditev izrečeno v oddaji tudi dokaze.

TELEVIZIJSKA OBDELAVA

Predstavitev posamezne teme v mediju z največjim dometom se naslanja na uporabo dveh elementov – zvoka in slike pri tem pa se upošteva:

- personifikacija
- objekt v vlogi subjekta
- narativnost (zgodba)
- eksamplaričnost podkrepljena z uporabo grafičnih elementov
- dramaturška krivulja (t.i. dva vrha)
- uporaba različnih snemalnih tehnik (novičarstvo, reality, live story telling, skrita kamera...)

NOVINARSKA OBJEKTIVNOST

Vest je objektivno dejstvo. Ostalo je komentar. V sredini devetdesetih se je v novinarstvu v razviti demokracijah pojavila dilema t.i. objektivnega novinarstva, ki je temeljito spremenila dojemanje t.i. objektivnega novinarstva in ga spremenila v t.i. »news with the face«. Začetek debate, s katero so na Zahodu že zdavnaj razčistili sega v poročanje o bosanski vojni BBC-jevega novinarja Martina Bella (kasneje kot neodvisni izvoljen v EP). Novinar se mora postaviti na stran pravičnosti (vzglede sodniki), sicer je le orodje v rokah različnih lobijev, ki jih enakovredno predstavlja. A z vestjo, kot objektivno vrednostjo ne sme manipulirati.

Varuhinja, to so moja temeljna izhodišča, ki me vodijo pri kateremkoli televizijskem delu. Zato Veroniki Sorko iz Urada za enake možnosti odgovorjam: Urad za enake možnosti je predmet diskusije že od začetka reforme javne uprave iz leta 2002. A so politični interesi zmagali, zato je Urad, kljub temu da je stroka menila drugače obstal. (vmes je bil ukinjen). Urad za enake možnosti je z desetimi zaposlenimi, ki so v zadnjih letih tudi napredovali v izobraževalnem sistemu (vir: novinarska raziskava), po javno dostopnih podatkih nazadnje izdal mnenje o posameznem primeru (delo zagovornika enakih možnosti) v letu 2009. Na spletnih straneh ima v primerjavi z drugimi uradi (informacijska pooblaščenka, UPK, Urad za mladino) izpostavljenih manj projektov, kot kdorkoli drugi. Zadnja zaposlitev (Barbara Tavž Žgajner) pa je bila predmet javne diskusije. Zato Urad po vseh novinarskih zakonitostih kliče po novinarski obdelavi – tudi kot simbol neučinkovite javne uprave. Pri tem sem uporabil tehniko presenečenja (pri tem pa prijazno obvestil nekatere nadrejene delavcem Urada, ob prošnji, naj molčijo) in vkorakal na urad uro pred iztekom delovnega dneva. Nekaj podobnega sem storil tudi na drugih uradih, kjer so bili vsi prisotni, sprejel pa me je tudi direktor. Le z uporabo te novinarske tehnike lahko prideš do rezultatov. Bi pa Veroniko Sorko, ki si je po objavljenem prispevku vzela veliko časa in medijem razpošiljala prijave na vse možne inštitucije (prijava informacijski pooblaščenki, prijava razsodišču DNS) vprašal, ali je to počela v svojem delovnem času? In če bo takšno zavzetost kazala tudi pri delu, bom z veseljem poročal o tem, kako se je v Sloveniji zmanjšala neenakost med spoloma, saj sama tema, še kako kliče po novinarski obdelavi. A kaj, ko novinarji, kljub temu, da ima država institucijo, ki se sistematično ukvarja s tem vprašanjem in tudi rešitvami (le kje so vsi predlogi po spremembi zakonodaje, javna opozorila posameznim podjetjem, obiski na terenu ipd.) nimamo nikakršnih podatkov, kaj šele raziskav

o tem vprašanju. Drug primer, priprava raziskave ob stanju ob množičnem vrednotenju nepremičnin:

Vsaka teza v oddaji je temeljila na raziskavah, ki so bile opravljene tako v naši redakciji kot v redakciji oddaje Tarča. Zato je kakršnokoli posploševanje o neumestnosti, pavšalnosti, slabi pripravi ostro zavračam. Je pa problem, ker so medijske agencije (PR projekta vodi ena najmočnejših medijskih agencij v državi) popolnoma zablokirale medijske prostor, saj mediji niso poročali o kaosu, ki se je prejšnji teden zgodil v državi. Zato je po mojem mnenju ključno vprašanje za Varuhinjo, zakaj gledalci TV Slovenije niso bili obveščeni o vseh aspektih tega problema že prej in to na kritični način, glede na stanje, ki se dogaja po uradih. Primer skrajnega neobjektivnega poročanja pod vplivom agencij se je namreč zgodil v TV Dnevniku na dan oddaje. In dvomim, da se bo poročanje o tem nadaljevalo. Pismo, ki ga je angažirana gledalka poslala pa je samo eno izmed pisem, ki so v absolutni manjšini. Pozitivnih izkušenj je namreč enako nič, kar je seveda logična posledica načina priprave projekta množičnega vrednotenja nepremičnin. Bi pa ob tem Varuhinjo opozoril na previdnost pri upoštevanju takšnih pisem, kjer ni jasna identiteta pritožnika, saj tovrstno pritoževanje pogosto uporabljajo medijske agencije kot del svoje PR oz. spin kampanje.

Varuhinja pravic g. in p.:

S temeljnimi izhodišči zagotovo ni nič narobe. Temelji so temelji, pomembni, a še ne pomenijo možne vselitve v zgradbo za ustrezno bivanje. Za kakovostno bivanje pa je potrebno še precej truda okrog nadgradnje in s tem povezanih detajlov.

Res je, da se odgovore na nekatera vprašanja še najhitreje in najbolj zadovoljivo pridobi s takoimenovano tehniko presenečenja, tega se zavedamo tudi v zasebnem življenju, zavedajo se organi pregona, zavedate se novinarji ... vendar še vedno ostane odprto vprašanje pravih vprašanj, ki vodijo do pravih, čim bolj resničnih in objektivnih odgovorov. Sam prizor po izvedbi tehnike presenečenja ne poda nujno povsem pravega odgovora na pravo vprašanje. Nemalokrat mešajo štrene konteksti. V kolikor "detektiva" zanima resnična narava stvari, bo raziskal vse okoliščine in jih kot takšne tudi upošteval. V kolikor je prioriteta obtožba, bodo ravno prizori, ki so posledica tehnike presenečenja, lahko ponujali izkrivljeno sliko realnosti. Žal podobno nemalokrat v medijih odzvenijo zelo izkrivljene razne citirane izjave, namenoma izvzete iz konteksta, ki predstavljajo prikladno, čeprav prozorno orodje za šikaniranje določene osebe. In tudi izgovori novinarjev v takšnih primerih se pogosto naslanjajo na temelje. S temelji je na videz vse v redu, a hudič se skriva v detajlih. Kvalitetna sporočila izvirajo iz pravih vprašanj, ki jim sledijo pravi odgovori, in iz kvalitetne, natančne obdelave problema. Novinar se ne bi smel lotevati raziskovanja ničesar s predisponiranim odgovorom, ki ga želi dokazati. Ne pomeni nujno, da na nekem uradu poteka delo zgledno po najvišjih merilih kakovosti, ker so v nekem trenutku vsi čepeli za mizami in se prijazno nasmihali, prav tako ne pomeni nujno, da nek urad deluje porazno in goljufivo, ker določen trenutek niso vsi v pisarni ali na voljo za klepet s podeljevalci presenečenj na vratih. Vsekakor pa ni razloga, da se ne vpraša ali ne razišče, kar bi bilo zanimivo in bi predvsem izpadlo prepričljivo. Neprepričljivi argumenti naredijo več škode kot koristi, tudi in predvsem v primerih, ko nekaj ognja celo plapolja za dimno zaveso ali prtičkom.

Hvala za opozorilo pred raznimi piarovci sumljivih identitet. Seveda vedno obstajajo možnosti piarovskega "aktivizma", ne le kot del morebitne kampanje medijskih agencij, ampak dandanes piarujejo tudi prenekateri posamezniki kot prostovoljni "verni aktivisti". Za objavo pritožbe na Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev mora vsak posredovati osebne podatke. Anonimnih ali identitetno nejasnih prijav ne sprejemam, destvo pa je, da se skupine enakomislečih lahko tudi organizirajo in odzivajo na pobudo posameznikov. Ampak tudi to je možno prepoznati.

3. Gledalka V. S.:

Spoštovani!

Oddaja Pogledi Slovenije, ki je bila na sporedu 30.9.2010 je bila po mojem mnenju zavajajoča, enostranska, nekateri prispevki "brez repa in glave", zato pa polni insinuiracij, nekateri od gostov v studiu pa preprosto slabo pripravljeni oz. s pomanjkljivimi in enostranskimi informacijami.

A zavajajoča je bila že najava oddaje med osrednjim dnevnikom: voditelj Slak je med ostalimi dosežki, ki naj bi jih v oddaji pokazali, omenil tudi "da smo opravljali kontrolo po uradih kako v teh lepih sočnih dneh uradniki delajo".

Ali sem dobro slišala? Kdo pa je kogarkoli iz javne televizije pooblastil, da opravlja kakršnokoli kontrolo (lektorji!)? G. Slak je, kolikor mi je znano, diplomirani pravnik, zato dobro ve, da opravljanje kontrole določa zakon. Mi, plačniki naročnine javne televizije ne pričakujemo, da bo opravljal nadzor, pač pa skrbela za program.

Žal se je v nadaljevanju oddaje izkazalo, da ni šlo le za spektakularno in zavajajočo napoved oddaje in da se je g. Bojan Traven res prepoznal v vlogi inšpektorja, ki z vključeno kamero "vpada" v pisarne Urada za enake možnosti, ki da so javni prostor, pri čemer komentira, da je bila ena od uradnic zaradi tega besna. Tudi sama bi bila besna, če bi me brez dovoljenja snemali medtem ko v pisarni delam. Ne vem, kje in kako je definiran javni prostor, a če so javni prostori nekega vladnega urada bo najbrž enako veljalo za javno televizijo. Oboje plačujemo davkoplačevalci. Pa vendar v vaše prostore ni mogoče vstopiti in izvajati kontrole ali ste v pisarnah in kaj tam delate.

G. Travena je zmotilo tudi to, da ga direktorica urada ni želela sprejeti, pri čemer se je pomenljivo vprašal ali je direktorica v pisarni? Vprašanje, ki insinuirira odgovor- itak, ni je, sodelavci so se pa zlagali in rekli, da ga ne želi sprejeti. To, da ima morda kako neodložljivo delo- ne, to ni mogoče, če se g. Traven pojavi. Tega ali se je morda najavil ali celo dogovoril za sestanek, nismo izvedeli. Zaključek je pa tako ali tako briljanten: ne le, da mu ne uspe priti do direktorice, tudi do sodelavk ne in to "dokaže" s posnetkom telefonskega klica, iz katerega je razvidno le, da bo ena od zaposlenih na uradu dosegljiva čez pol ure. Strašen dokaz, res! Ko sem npr. iskala

vašo (varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev) telefonsko številko, da bi se glede oddaje pritožila, sem ugotovila, da imam možnost pritožbe le preko telefonskega odzivnika (poleg spleta in e-maila). G. Traven bi se najbrž vprašal ali ste v pisarni.

Kaj imajo tisti sprehajalci na Tromostovju in Prešernovem trgu skupnega z avtoprevozniki, uradniki in še kom iz prispevka, mi še danes ni jasno. Po mojem mnenju je hotel g. Traven povedati, da imajo javni uslužbenci varno zaposlitev, med delovnim časom se sprehajajo po soncu in so besni, če jim on in njegova ekipa vpada v pisarno s prižgano kamero. Za razliko od zaposlenih v zasebnem sektorju, ki prvega in druga nimajo, se pa na javnih površinah radi snemajo.

Pa še o gostih v studiu: g. Ličen je za Urad za enake možnosti slišal prvič in se je o njihovih aktivnostih dal podučiti (domnevam) od avtorjev oddaje. Tako sklepam na osnovi njegove pripombe, da "če ta urad izda eno publikacijo na leto" ni razloga za njegov obstoj. Aktivnosti urada so razvidne iz njihove spletne strani. Če je g. Ličen strokovnjak za zasebni sektor, javni sektor pa ni njegova specialnost, bi ga moral vsaj voditelj opozoriti, da ta urad ne izda le eno publikacijo na leto. A potem bi trpela tendencioznost in enostranskost oddaje.

Oddaje Pogledi Slovenije sicer ne spremljam: tokrat sem naredila izjemo zaradi napovedi, ki jo omenjam na začetku. Ostro protestiram proti takim oddajam na javni televiziji in pozdravljam namero Urada za enake možnosti glede postopkov na novinarskem častnem razsodišču ter pri pooblaščenki za varstvo osebnih podatkov.

TV DNEVNIK

Prezrt dogodek nacionalnega pomena

1. Gledalka D. D.

se je pritožila, ker TVSLO 17.oktobra v osrednji dnevno informativni oddaji niti sekunde ni namenila proslavi v Dobrniču. Pravi, da gre vendarle za pomemben dogodek, edinstven kongres takrat v Evropi, ki ga je TVSLO posvem prezrla.

Varuhinja pravic g. in p.:

Pojasnila odgovornega urednika Informativnega programa nisem prejela.

Ustanovni kongres slovenske protifašistične ženske zveze je dogodek, ki ga je vredno spoštovati. Zgodil se sredi vojne vihre in Slovenska Protifašistična Ženska Zveza je imela pomembno, spodbujevalno in povezovalno vlogo v narodno osvobodilnem boju v Sloveniji.

DOKUMENTARNI PROGRAM

Pozni večerni termin predvajanja dokumentarca - *dokumentarna oddaja* *Zdravje naprodaj*

1. Gledalka M. J. T.:

Sinoči sem na SLO 1 gledala švicarsko dokumentarno oddajo Zdravje naprodaj. Na sporedu je bila zelo pozno, ob 23.15 in je trajala preko polnoči. Vseeno vsa vsebina ni šla mimo mene in prvo, kar je bilo zjutraj, sem prižgala računalnik in brskala po sporedu, kdaj je ponovitev. Nič nisem našla, čeprav ponavadi dokumentarne oddaje ponavljate v naslednjih dneh dopoldne ali popoldne na istem ali drugem programu. Skratka: lepo prosim, da ponovite oddajo v terminu do 22. ure zvečer.

Varuhinja pravic g. in p.:

Oddaja Zdravje naprodaj je bila načrtovana znotraj dokumentarnega uredništva in uvrščena v takšen termin. Ponovitev pa bo v torek, 26.10. na TVSLO 2 ob 18.uri.

RAZVEDRILNI PROGRAM

NLP

Novinarji iz konkurenčnih medijskih hiš – *Anže Bašelj*

1. Gledalec D. B.:

... V prvem prizoru Ned. popoldneva sta v kadru voditeljica in Anže Bašelj pod marelo. Isti dan, a že ob 14.05 ga vidim na Šport 2, kjer propagira novo oddajo Dober tek (o maratonu). Prav tako je na Kanalu a (podpisan!!!) komentiral pregled tekem Lige prvakov.

Ali v teh letih res nismo sposobni narediti enega svojega TV voditelja?

Aleksander Radić, urednik oddaje NLP:

Anže Bašelj je honorarni sodelavec pri športnih vsebinah v oddaji NLP in s svojim delom ni kršil programskih standardov. Kot urednik oddaje lahko samo zapišem, da je Anže Bašelj odličen in profesionalen novinar z veliko strokovnega znanja ter priljubljen in cenjen pri gledalcih in športnikih, ki jih gosti v naši oddaji.

Varuhinja pravic g. in p.:

O omenjeni temi sem se pogovorila ta ko z v.d. direktorjem TV SLO kot z generalnim direktorjem RTVSLO. Dokončnega stališča zavod o tem nima. Dejstvo je namreč, da ne more zavod RTVSLO honoranim sodelavcem preprečiti, da bi kakorkoli sodelovali tudi z drugimi mediji, saj nekateri s honorajem, ki ga prejemaajo zgolj na Zavodu RTVSLO, ne bi mogli preživeti. Se pa strinjam z gledalcem v tem, da mora RTVSLO ustvarjati svoje kadre in jim ponuditi dovolj dela, da se ne bi pogodbeno družili z različnimi mediji istočasno. Zakaj te vloge v oddaji NLP ne opravlja kakšen novinar Športnega uredništva RTVSLO, pa je stvar dogovora znotraj uredništev in presoje vodstva. Obrazi so tisti, ki jih prepoznavamo znotraj medijev in je pogosto težko reči, kje smo koga videli ali slišali, saj je medijska fluktuacija kadrov hitra in zelo dinamična. Skrb za lastno podobo bi morala biti skrbnejša in bolje načrtovana.

SPET DOMA

Omejena možnost darovanja prispevkov za družine v stiski

1. Gledalka A. Z.:

Pozdravljeni,

vprašala bi vas, zakaj gledalci oddaje Spet doma včeraj, v nedeljo 3.10.2010 s klici na številko 090 93 30 93 preko mobilnih telefonov, nismo mogli prispevati denarja za družino v stiski.

Sama sem to večkrat tekom oddaje poskušala storiti preko Si.mobilovega operaterja, mož pa preko Mobitelovega in nisva bila uspešna . Stacionarnega telefona doma nimamo.

Danes sem lahko poklicala na to številko in lahko oddala glas – tako kot običajno. Enake težave je imela včeraj tudi moževa mama.

Predvidevam, da je šlo za neke težave in vas, v kolikor to drži, sprašujem, kaj nameravate storiti oz. s čim boste to nastalo zelo neugodno situacijo popravili? Do družine to zagotovo ni bilo pošteno, da jih je neka tehnična napaka prikrajšala za več tisoč evrov.

Varuhinja pravic g. in p.:

Omenjeno težavo dobro poznam, saj mi je o njej že poročal urednik oddaje Mario Galunič. A odgovor je (žal) vedno enak. TV Slovenija ni lastnica humanitarne linije, zanjo skrbi, se zanjo dogovarja in odgovarja ZPMS, vseslovenska zveza s sedežem na Miklošičevi ul. 16. V zadnjih letih so poskusili že marsikaj, da bi bila linija dosegljiva za vse vrste telefonskih priključkov, torej tudi za mobilne telefone, a žal neuspešno. Ponudnik storitve, ki jo uporabljajo gledalci,

je Telekom Slovenije (stacionarni telefon) - oni odgovarjajo za zbrani denar in ga nakazujejo ZPMS, TVSLO čisto konkretno s to pogodbo in z denarjem nima nič. Je le dober sodelavec in si medsebojno zaupajo. Doslej so se pri nacionalnem operaterju dogovorili za sodelovanje samo še z dvema operaterjema IP telefonije T-2 in Amis, do sporazuma z mobilnimi operaterji pa ni prišlo. Pač poslovne odločitve in tveganja. Seveda bi bili tudi pri Mobitelu ali Simobilu zainteresirani za sodelovanje, a vsak s svojo humanitarno številko, zato so se v redakciji odločili, da ostanejo pri tej 'vseslovenski' stari dobri stacionarni telefoniji. Nanjo je še vedno priklopljenih dovolj uporabnikov, da se zbere veliko sredstev. Taka je tudi odločitev kolegov pri Tedniku, ki uporabljajo podobno storitev Telekoma Slovenije v sodelovanju z ZPMS. V bistvu se doslej nihče ni odločil drugače. Pri takšnih akcijah igra pomembno vlogo tudi enostavnost ponudbe in številka, ki si jo mnogi po vseh teh letih zapomnijo. V oddajah voditelj pogosto poudari, da so klici možni samo preko stacionarnih telefonov, pozorni gledalci to že vedo, čeprav jih vsak teden nekaj pokliče z omenjeno isto težavo. Za tovrstne primere imajo zasilno rešitev. Še zmeraj gledalci lahko pokličejo na ZPMS in povedo, koliko bi radi darovali (telefon na ZPMS 01 239 67 11 (ga. Cvetka Bukovnik je koordinatorka). Z veseljem bodo poslali tudi položnico. Seveda rešitev ni ista, saj en klic stane 1,25 €, s položnico pa se tako nizkih zneskov ne plačuje. Torej ne gre za tehnično napako, ampak za omejitev, s katero so se naučili živeti in jim na srečo prav dobro gre. Upam torej na vaše razumevanje in da boste našli pot in v prihodnje kljub vsemu darovali sredstva za družine v stiski.

Gledalka A. Z. se je ponovno oglasila z vprašanjem, zato bom na tem mestu objavila tudi novembrsko nadaljevanje :

Pozdravljeni,

že nekaj časa je minilo od vašega odgovora in res sem se vam želela zahvaliti za vaš trud – vaš odgovor.

Ampak že takoj mi nekaj ni dalo miru in mi še danes ni povsem jasno vse skupaj.

Torej, v tisti oddaji z možem nisva mogla prispevat denarja s klicem (po moji oceni zaradi nekih motenj v omrežju, sistemu, kot je javljal znak na telefonu).

Naslednji večer sem lahko na to številko oddala klic – odzval se je odzivnik (zahvala Maria za klic). Kot se spominjam, se lahko prispeva še cel teden (morda se motim – nisem sicer prav redna gledalka).

Danes pa sem lahko normalno, kot že prej kdaj, (dvakrat) oddala klic na to številko in obakrat se je odzval odzivnik z glasom Maria.

Torej – prispevanje z mobilnih števil (Si.mobil vsaj) je možno.. ?? Nisem pa tudi slišala kakega opozorila Maria v oddaji, da se lahko kliče samo s stac.telefonov. In je takrat šlo za napako..?

Mario Galunič, urednik in voditelj oddaje Spet doma:

Z ZPMS-ja (oni so lastniki humanitarne številke) me niso obvestili, da je po novem mogoče glasovanje tudi z mobilnih telefonov. Seveda jih bom vprašal. Naša zadnja informacija je pač bila, da je glasovanje mogoče samo s stacionarnih in IP telefonov, kar je natančno navedeno na naši spletni strani, kjer so tudi naštet operatorji, o katerih smo obveščeni: Telekom, T-2,

Amis in Tuštelekom. Torej stacionarna in IP telefonija. O mobilni bom seveda povprašal in sporočim.

Cvetka Bukovnik, strokovna sodelavka ZPMS :

Pogodbo o izvajanju klicev na humanitarno številko 090 93 30 93 imamo sklenjeno s Telekomom, Mobitelom (paket M4), Si mobilom, z družbo za internetne storitve In. Life, T-2, Tušmobilom in Amisom.

Varuhinja g.in p.:

To je zdaj popoln spisek operaterjev in res je tudi Simobil med njimi, pa še nekaj drugih, tudi Mobitel s paketom M4. Če bi prej vedeli, bi vam tudi sporočili.

NA LEPŠE

Neustrezna jezikovna raba

1. Gledalec S. K.:

Protestiram proti posiljevanju slovenščine z barbarizmi: **freerajderji** in **bike park** (Na lepše, 28. okt. 21.50). Za oba izraza imamo domači ustreznici. **Bike** je ulični izraz (po angl. bike), ki v slovenskem jeziku pomeni **KOLO**. Komu bi padla krona z glave, če bi nacionalna televizija, ki naj bi bila branik neoporečne slovenščine, uporabljala izraz **KOLESARSKI PARK?** Kalk od uličnega izraza 'frirajd' (po angl. freeride) je **prosta vožnja**. Beseda pa je (ob posnetku 'proste vožnje' z gorskim kolesom) tekla o **GORSKEM KOLESARJENJU**, in sicer o disciplini, ki ji v neoporečnem domačem jeziku pravimo **GORSKOKOLESARSKI SPUST**. Levi prilastek oz. označevalni pridevnik lahko izpustimo, če je iz sobesedila ali prikazovane slike nedvoumno, da gre za vožnjo z gorskim kolesom.

Naj dodam dve gesli iz športnega terminološkega slovarja:

Gorskokolesarski park, posebno pobočje (navadno na smučiščih) opremljeno z žičnico in z označeno kolesarsko progo za spust, ki je opremljena z naravnimi in umetnimi ovirami ter obvoznimi potmi za manj spretnosti; v boljšem parku so na voljo dve ali tri proge različnih težavnostnih stopenj.

Gorsko kolesarstvo, rekreativno netekmovalno in tekmovalno kolesarjenje;
discipline: → **gorskokolesarski kros** (olimpijska disciplina), **gorskokolesarski vzpon** (tudi gorska cestna vožnja, npr. Juriš na Vršič in Vzpon na Roglo), **gorskokolesarski maraton**, → **gorskokolesarski spust**.

In o slednjem je tekla beseda (in slika) v oddaji 'Na grše'. Seveda je res, da se s tujimi izrazi afnajo jezikovno neizobraženi in narodnostno neozaveščeni 'športniki' in športni trgovci, kar se je zgodilo tudi v tem primeru. Toda to ne pomeni, da mora novinarka **slovenske** nacionalne televizije papagajsko ponavljati barbarizme, ki jih širijo neizobraženi snobi in jezikovni anglofili. Je pa res, da je papagajsko ponavljanje izrazov, ki posiljujejo in uničujejo materni jezik, veliko bolj udobno, ker ne zahteva nikakršnega intelektualnega napora. Saj vemo, zakaj papige govorijo. Če že novinarka ne ve, za kaj gre, se postavlja vprašanje, kaj dela hišni lektor, ki je plačan za negovanje in širjenje neoporečnega knjižnega jezika.

Naj spomnim urednika, novinarko, predvsem pa lektorja, na slovenski pravopis, po katerem **tuje izraze prevzemamo samo takrat, kadar nimamo dobre domače ustreznice in je kljub prizadevanjem tudi dlje časa nismo našli.**

Za barbarizma 'freerajderji' in 'bike park' **imamo dobri domači ustreznici**, ki ustrezata teoriji terminotvorja, zato po pravopisu sploh **odpade jezikoslovni razlog za prevzem tuje besede**. Tuji, slengovski in žargonski izrazi, ki jih kljub domačim ustreznici v silijemo slovenskemu besedju, posiljujejo in onesnažujejo avtohtono slovensko besedišče in knjižni jezik (povzeto po Toporišču). Logični sklep je nedvoumen: barbarizma 'freerajderji' in 'bike park' posiljujeta in onesnažujeta slovenski jezik. Če tega ne vedo skrunilci slovenščine na Pohorju, bi to morala vedeti **slovenska nacionalna televizija** s svojimi lektorji...

Še en pripis: Da štiri dni po ljubljanskem maratonu v isti oddaji objavljate, da **BO(!!!)** v nedeljo maraton, je pa res šlamparija brez primere. Ob vsej sodobni tehniki ne preprečite nesmisla. Kako naj gledalec še verjame tudi drugim sporočilom nacionalne televizije, če klati nesmisle?

Varuhinja pravic g. in. p.:

Prav lepo pozdravljeni, spoštovani gospod K.,

Že več let spremljam vaša razmišljanja o nepravilni in neustrezni rabi slovenskega jezika. Vaše upravičene pripombe so vedno dobrodošle. Z novinarko Marjano Grčar sva se pomenili, prosila pa sem jo tudi za pojasnilo, ki vam ga pošiljam v vednost.

P.S.: Kar se tiče objave napačne oddaje in v povezavi s tem tudi zapoznelih informacij, vam sporočam, da je šlo za skrajno rešitev, ker prave kasete niso našli pravočasno na polici, kjer bi morala biti. Tajnica režije je namreč morala vnesti še nekatere tehnične popravke. Seveda ni opravičila in so se odgovorni o neljubem zapletu že pomenili.

Marjana Grčman, novinarka in voditeljica oddje Na lepše:

Spoštovani!

V oddaji Na lepše, ki smo jo na TV Slovenija predvajali 21. 11. 2010, sem v prispevku o pohorskih kolesarskih poteh večkrat omenila »Bike Park Pohorje«. Gre za uradno poimenovanje, ki ga uporabljajo tako turistični delavci v Športnem centru Pohorje kot v Turistično-informacijskem centru Maribor in tudi na spletni strani Slovenske turistične organizacije.

Na Športnem centru Pohorje so mi povedali, da so se za angleški izraz odločili predvsem zaradi boljše prepoznavnosti na tujem trgu. Njihovi gostje so namreč v veliki meri tujci. Očitno gre torej za sodoben marketinški prijem, ki ga žal zahteva globalizacija. Ime podjetja pa je stvar tistega, ki ga ustanovi, in tistega, ki to ime uradno dovoli, na to seveda ne moremo vplivati. Zavedam pa se, da bi morala v omenjenem primeru ob tujem imenu uporabiti tudi slovensko, neuradno različico imena. To bom v prihodnje tudi storila.

Izraz »free ride« je ena od številnih angleških besed, ki prihajajo v naš jezik s takšno naglico, da jih težko sproti slovenimo, ali pa jih, seveda tudi iz drugih razlogov, sploh ne in postanejo privzete besede, kot na primer bejzbol, reli, hostel, fitnes itd. Menim, da je vaš predlog dobra rešitev. Tudi mi se bomo v prihodnje po svojih močeh bolj trudili in ob strokovni pomoči skušali poiskati ustrežnejši slovenski izraz za kakšno tujo besedo ali pa bomo to prevedli vsaj opisno.

Glede ponovitve naše oddaje 28. 11. 2010 in zapoznelih informacij o tem, zaradi česar si je nekateri naši gledalci niso mogli ogledati, pa lahko rečem le to, da ustvarjalki oddaje Na lepše, Marjana Grčman in Irena Shyama Hlebš, na to nimava vpliva in da se ta neprijetnost ni zgodila po najini krivdi.

Gledalec S.K: se je ponovno odzval v novebmru:

...Pojasnjevanje novinarke zahteva ugovor.

1. Novinarka: "Bike Park Pohorje je uradno poimenovanje, ki ga uporabljajo tako turistični delavci v Športnem centru Pohorje kot v turistično-informacijskem centru Maribor in tudi na spletni strani Slovenske turistične organizacije". In še: "Ime podjetja je stvar tistega, ki ga ustanovi, in tistega, ki to ime uradno dovoli."Odgovor: Ime podjetja ni stvar tistega, ki ga ustanovi, razen če gre za slovensko ime. O tem govori 17. člen zakona o javni rabi slovenščine (ZJRS), v katerem je zapisano: "Firma oziroma ime pravnih oseb ... ki opravljajo registrirano dejavnost, se vpiše v sodni register oziroma drugo uradno evidenco ... v slovenščini". In samoumevno je, da 'firma' nastopa v javnosti s slovenskim imenom, ki je v sodnem registru. Res pa je, da nekdo dovoli uporabo tujega imena, žal pristojni upravni organ, ki to počne, deluje protizakonito. V nepravni državi (kar Slovenije je čedalje bolj) ni nič nenavadnega, če upravni organi, počnejo nezakonite stvari. Še bolj slabo pa je, če nacionalna televizija ne pozna zakona in se hkrati pišmeuharsko pridružuje posiljevanju slovenščine, legitimira to početje in pogloblja splošno jezikovno anarhijo, ki jo doživljamo. Če

Športni center Pohorje, turistično-informacijski center Maribor in Slovenska turistična organizacija posiljujejo slovenščino s tujim izrazom, pomeni, da ravna jo nespodobno, da delujejo protizakonito, da razprodajajo slovenščino, kar pa še ne pomeni, da mora to početi še nacionalna televizija, ki ima v resnici popolnoma nasprotno funkcijo - skrbeti mora za neoporečen domač jezik. Oddaja Na lepše je v resnici vrsta oglaševanja. O oglaševanju govori 23. člen ZJRS, ki pravi: "Javno oglaševanje ..., predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti na območju Republike Slovenije, so skladno s področnim zakonom, v slovenščini." In še: "...oglaševanje slovenskih pravnih oseb in fizičnih oseb z registrirano dejavnostjo mora biti v slovenščini, dodatno pa lahko tudi v tujih jezikih." In še: "Če je oglaševanje (oziroma ime domačega podjetja, op. S. K.) namenjeno tudi tujcem, se lahko uporabljajo tudi tuji jeziki, vendar tujejezične različice ne smejo biti izrazno bolj poudarjene kakor slovenska." Iz navedenega nedvoumno sledi dobra praksa, ko so imena domačih podjetij ali dejavnosti v turističnih krajih dvojezična, pri čemer je na prvem mestu domače ime z večjimi in bolj poudarjenimi črkami, na drugem mestu pa manj vpadljiv 'prevod'. Komu bi padla krona z glave, če bi tako ravnali na Pohorju? Sploh pa ne gre za zakon. Gre za znano slovenčeljsko maniro, ko je vse tuje več vredno kot domače. Gre za pomanjkljivo jezikovno in narodnostno izobrazbo domačih kramarjev, ki vodi v jezikovni terorizem. Na dolgi rok to vodi v razprodajo slovenščine. Gre za slovenčeljsko stanje duha ..., po katerem bi slovenčelj celo ploskal in se naslajal ob angležu/amerikancu na svoji ženi. Če to podpira še slovenska nacionalna televizija, naši pravniki ne bodo več imeli ne slovenskega jezika ne slovenske države.

2. Novinarka zagovarja svoje širjenje tujega izraza Bike Park z argumentom, da ž "gre za uradno poimenovanje". Napačno! Poznamo ime prireditve z uradnim imenom Olympic Games, toda slovenska javna občila pišejo o olimpijskih igrah. Poznamo prireditev z uradnim imenom World Cup, toda v slovenskih javnih obćilih je to svetovni pokal. Tudi 'uradno' ime Federation Internationale de Basketball Amateur v naših javnih obćilih nikoli ne uporabljamo, ampak govorimo in pišemo o Mednarodni košarkarski zvezi. Tuja uradna imena torej niso argument za njihovo rabo v slovenščini. Tuje 'uradno' ime slovenskega podjetnika na ozemlju Slovenije pa je sploh nespodobnost in norija hkrati, primer za Freuda.
3. Novinarka skoraj opravičuje širjenje tujih izrazov s tem, da gre "za sodoben marketinški prijem". Da, res gre za marketinški prijem, ki mu pravimo razprodaja slovenščine. Če pa že snobističnemu in neizobraženemu trgovcu pogledamo skozi prste, tega ni mogoče nacionalni televiziji. Novinarka meni, da "na to ne moremo vplivati". Če kdo lahko skrbi za jezikovno ekologijo in preprečuje jezikovni terorizem, so to dostojna javna obćila, ki papagajsko ne ponavljajo tujih, slengovskih in

žargonskih barbarizmov, s katerimi slovenceljni dokazujejo svojo domnevno svetovljanskost.

4. Novinarka opravičuje svoje širjenje s **prevzetimi besedami** (izraz privzeti, ki ga novinarka zapiše, je napačen; terminus technicus je **prevzeta beseda**). Izrazi, ki jih novinarka širi, NISO **prevzete besede**. Nihče jih ni prevzel. Širijo se z jezikovnim terorizmom. Termine **prevzemajo** leksikologi in področni terminologi, ne pa trgovci in drugi jezikovni laiki. Naj dodam Toporišičevo stališče (intervjuju v Dnevniku, 20. nov. 2004) o 'izumljanju novih besed': "Vsekakor morajo to početi strokovnjaki za posamezna področja, ti najbolj vedo, kaj vse jezik potrebuje in zmore... Besede se širijo iz znanstvenih in izobraženih slojev navzdol." Trgovci na Pohorju in novinarji torej niso pristojni za prevzemanje tujih besed v slovenščino. Na novinarjih (in lektorjih) je, da se učijo področnega izrazja in ga področnim strokam in vedam pomagajo uveljavljati.

In naj še enkrat ponovim, kar sem že zadnjič zapisal. Očitno za novinarko nisem bil dovolj prepričljiv. **Po slovenskem pravopisu tuje izraze prevzemamo samo takrat, kadar nimamo dobre domače ustreznice in je kljub prizadevanjem tudi dlje časa nismo našli.** Za barbarizma 'freerajderji' in 'bike park', ki ju novinarka širi, **imamo dobri domači ustreznici, ki ustrezata teoriji terminotvorja, zato po pravopisu sploh odpade jezikoslovni razlog za prevzem tuje besede.**

5. Novinarka opravičuje širjenje barbarizma 'free ride' "ker je prišel s takšno naglico, da ga je težko sproti sloveniti". Ulični oz. slengovski izraz 'freeride' (vedno so ga pisali skupaj) ima na slovenskem že dvajsetletno brado. Očitno novinarko s svojo 'naglico' preseneča. Če bi kdaj brala Delovo prilogo Polet, bi tam prebrala slovenski izraz za športno zvrst, o kateri je poročala (gorskokolesarski spust). (In če bi brala ustrezno smučarsko literaturo, bi ugotovila, da je freeride smučanje v domačem jeziku **smučanje zunaj urejenih površin.**) Najmanj kar bi pričakovali od novinarke nacionalne televizije, je, da bi na licu mesta pohorskega skrunilca slovenščine vprašala, kako se prikazovani dejavnosti reče po slovensko. Res pa je, da je veliko bolj preprosto papagajsko ponavljati ulične izraze ...

Varuhinja g.in p. je novinarki posredovala ugovor v celoti.

Dejstvo je, da se v naš govor in sporazumevanje z neverjetno lahkoto in brez zadržkov vrivajo izrazi in besedne zveze privzete iz tujih jezikovnih področij. Res je, da postajamo globalna vas, da zlasti med mlade vdirajo izrazi, za katere niti ne bodo več vedeli, da obstajajo sočni slovenski prevodi. Na nacionalni televiziji pa je slovensko treba znati! Res je, da lahko komu pobegne kakšna neprimerna beseda in tudi nisem zagovornik purizma, saj je jezik živ organizem, ki se nenehno spreminja z razvojem tehnologije in drugačnim načinom življenja.

Vendar, kadar imamo na voljo ustrezne izraze za posamezne predmete, dogodke, občutja, odnose, ...takrat se je treba le malo potruditi in se izogniti površnosti. In nič ne bi imela proti, če bi temu rekli, čeravno v nizkem pogovornem jeziku, kar "šlamparija". Zato se navdušujem nad upravičenimi kritikami, ki opozarjajo na to, da je poznavanje slovenskega jezika in njegove pravilne rabe pogoj za delo na nacionalni televiziji.

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM

Terminska neustreznost predvajanja filma – *Zlomljeni objemi*

1. Gledalka K. M.:

V sredo, 27.10.2010 ste predvajali film *Zlomljeni objemi* ob 20. 10 uri, na kar imam nekaj pripomb ne na film, ki je bil zelo dober, ampak v programu je pisalo, da bo začetek ob 20.05, pa je bil ob 20.10 uri. To se veliko krat ponavlja, saj po poročilih do začetka programa vrtite neskočno veliko reklam. Včasih napovedujete začetek ob 19.55, kar se redko zgodi. Pa ni treba, da je ob 19.55, lahko je vedno ob 20 uri, do takrat naj bodo reklame.

Dalje, v tem tednu so počitnice in veliko otrok lahko podaljša gledanje TV, saj lahko drugi dan več spi. Ta film ni bil za otroke, kot je bilo označeno na levem kotu ekrana, in tudi je bilo res tako, saj je vseboval veliko seksa. Pa ne da že mali otroci ne vedo, kaj je to in kako se ga dela, pa vendar ni potrebe, da se to vedno in povsod kaže.

Nisem staromoda, pa kljub temu mislim, da je ta film spadal vsaj za ob 23 uri.

Predlagam, da se v razporedu programov malo zamislite in pomislite tudi na ljudi, ki si želijo tudi film, vendar tak ki te sprosti in ga morda ob 20 uri lahko gledaš s svojim otrokom in z njim preživiš kakšno urico več tudi ob TV.

Igor Palčič, urednik tujih igranih programov:

Na del vprašanja, ki se tiče primernosti *Zlomljenih objemov* ob 20.00, naj zapišem, da je bil sklep programskega vodstva, naj bodo sredini filmi ob 20.00 kakovostni, umetniško ambiciozni, a še vedno dovolj komunikativni za najširši krog gledalcev ob 20.00. Prav iz tega in podobnih razlogov smo uvedli označevanje, ki ščiti pravice gledalcev mladoletnikov. Prav tako smo kot javna televizija zavezani evropski in nekoliko drugačni filmski ponudbi od tiste, ki jo lahko spremljate na komercialnih televizijah, katerih program je podrejen izključno dobičku.

Varuhinja pravic g. in p.:

Večerna ura od 20.00 dalje gotovo ne more biti rezerviran termin za filme, ki sproščajo in so vedno primerni tudi za ogled mladostnikov ali celo najmlajših. Neustrezno bi bilo tudi

kakovostne in umetniško ambiciozne filme za odrasle umeščati izključno šele po 23. uri, ki je daleč od vročega programskega termina. Na takšen način bi zaradi prepozne ure prevelikemu številu gledalcem, ki ne morejo bedeti tako dolgo, omejevali možnost, da si lahko ogledajo tudi stvaritve bolj kakovostne in kompleksne filmske produkcije od poplave lahkotnejše, ki jo ponujajo komercialne televizije. Seveda pa to ne pomeni, da se do 20. ure in ob 20. uri ne predvaja tudi programa, ki je primeren za mlade oziroma za mlajše in starejše hkrati, vendar ne zaradi principa, ki bi zapovedoval, da se do vključno 20. ure predvaja le lahkotnejše filme, ki so primerni za vse starosti, mlajšim neustrezne pa šele pozno ponoči, ko tudi že večina odraslih spi.

ŠPORTNI PROGRAM

Diskriminatorno komentiranje - *do mariborskega nogometnega kluba*

1. Gledalec F. M.:

Kot mnogi izmed nas sem tudi sam spremljal prenos nogometne tekme med Olimpijo in Mariborom. Kot že tolikokrat doslej, pa se je tudi tokrat pokazala vsa **nestrpnost ljubljanskih komentatorjev** do mariborskega kluba. Piko na i pa je z svojimi besednimi izpadi dajal g. **Saša Jerkovič**. Na vse mogoče načine pač hoče prikazati Maribor in njegove navijače v najslabši luči... Tudi sam komentar tekme je bil zelo navijaško (zeleno) obarvan...

Saša Jerkovič, novinar športnega uredništva:

verjemite, bom zelo srečen, ko se bo končno oglasil kakšen mariborski gledalec, ki ne bo videl zarote Ljubljancev v vsakem kadru našega programa. Če bi namreč pozorno poslušal naš studijski program, bi dobro slišal, da sem ob polčasu **ostro nastopil in opozoril gledalce** (ki tega med tekmo niso videli in o tem tudi niso prejeli informacije), **da so poskušali nasilno na igrišče vdreti navijači Olimpije**. Tudi po koncu tekme **sem javno izrazil veliko nestrinjanje z izjavo trenerja Olimpije**, ki je med drugim pohvalil tudi svoje navijače. Ne vem zakaj gospod M. tega ni opazil. Da bi želel izničiti zmago Maribora, kot je prepričan naš gledalec, pa je seveda nesmisel brez primere. Če nekdo igra slabo, težko rečem, da je blestel. Nenazadnje je tudi trener Maribora v našem neposrednem prenosu, torej v tem istem, ki tako zelo moti gledalca, javno priznal, da predstava njegove ekipe ni bila dobra. Gospod Magdič je namreč prepričan, da moja "pristranskost" ni novost. To je opazil že večkrat, tudi, kot omenja, ob mednarodnih srečanjih Maribora. Koliko pa jih je v resnici spremljal? Če bi zadnjega, konec avgusta, bi bržčas videl, da sem televizijsko občinstvo v uvodu nagovoril ovit v navijaški šal Maribora. Če se ne motim, tega doslej še ni storil noben novinar pri nas. Seveda sem bil kasneje deležen tudi nekaj kritik, da pa takšen nastop (tudi če je dolg zgolj minutko), vendarle ne sodi na javno televizijo. In mislim, da imajo celo prav.

Upam, cenjena varuhinja gledalčevih pravic, da boste ta dopis poslali tudi neupravičeno ogorčenemu gledalcu iz Maribora. Saj bi ga z veseljem povabil na kavico, ob kateri bi si ponovno skupaj ogledala omenjeni derbi. Seveda bi to storila v Mariboru. V mojem rodnem mestu. Torej tam, kjer sem preživel čudovitih prvih 19 let življenja. In če ni gospod premlad, bi se lahko skupaj nostalgичno spominjala nogometnega travnika na Partizanu, ki je bil vselej poln nas otrok, zdaj pa je ograjen in namenjen le tekmovalni vadbi NK Maribora. In se nato sprehodila do Lukne, kjer sem, ko tam še ni bilo dvorane, nemalokrat krvavel na asfaltu ob požrtvovalni igri. Morda bo gospod Magdič takrat vendarle spoznal, da neki lepši, boljši časi vendarle niso tako oddaljeni.

Mile Jovanovič, odgovorni urednik športnega uredništva TVSLO:

Očitki so povsem neupravičeni. Delamo profesionalno in nikakor ne proti njim. (število prenosov, način prenosov, izjave, komentarji, vodenje studia, poročanje v informativnih oddajah).

Kar se navijačev tiče, je seveda dejstvo da ne gre vse dajati v isti koš in da so tudi pravi navijači in pravi ljubitelji nogometa - a če skupina huliganov načrtno polomi in zažge 200 stolov, temu verjetno ne moremo reči navijanje – ampak lahko samo najostreje obsodimo tovrstno obnašanje. Tako kot smo obsodili tudi neprimerno obnašanje ljubljanskih »navijačev« pred tem.

Gledalec odgovarja:

hvala za vaš odgovor in odgovor obeh gospodov. Nisem nek mladenič, kot upa gospod Jerkovič. Nogomet in šport na sploh redno spremljam že od malih nog. Sem tudi redni spremljevalec tekem v Ljudskem vrtu, ko igra Maribor in tudi, ko igra reprezentanca. Nisem član navijaških skupin, a sem vseeno zvest navijač kluba. Ko so tekme v Mariboru jih spremljam v živo, drugače pa ob TV ekranu, če je le prenos. Prenosa, ko je imel navijaški šal nisem spremljal, saj sem tekmo gledal v živo in užival ob lepi predstavi.

Z veseljem **sprejem povabilo gospoda Jerkoviča na kavo** in da si skupaj ogledal omenjen derbi. Imam ga tudi posnetega na dvd-ju, če ga slučajno vi več nimate.

Ne iščem pa zarot in tudi ne vidim tega povesod.

Gospodu Jovanoviču pa bi želel reči le to, da do te tekme nisem imel nekih predsodkov do njega in tudi sedaj jih nimam. Svoje delo opravlja drugače dokaj korektno. Ob tem prenosu pa je bilo večkrat, vsaj slišati je bilo tako, žal da je Maribor zmagal. Tudi sam ne podpiram huliganstva in razbijanja, moti pa me dvojno merilo pri obsodbah.

O obnašanju po tekmi pa bi lahko kdo kakšno kritično povedal tudi o policiji, ki je mirno gledala, kako skupina uničuje inventar in se pretepa z varnostniki, a ni posredovala. Ko pa so končno posredovali, se je situacija v trenutku umirila. A ni to tudi nekaj, na kar bi novinar lahko opozoril in povprašal odgovorne pri policiji zakaj tako?

RADIO SLOVENIJA

Omejeno območje oddajanja regionalnih programov

1. Gledalec B. B.:

...zakaj kot naročnik ne morem spremljati na primer Radia Koper niti od Kopra do Izole, Kopra do Dekanov ali pa Kopra do Ljubljane, v sami Ljubljani pa skoraj nikjer. Medtem pa lahko čisto slišim ves čas radio Hit, Center, Ognjišče.

Bojan Naglič:

Spoštovani!

V zvezi z vprašanjem poslušalca podajamo naslednje pojasnilo:

Radio Koper je regionalni program in ga zato lahko oddajamo v omrežju FM oddajnikov le na omejenem območju. Ljubljane, na primer, ni v tem območju. Uspešno pokrivanje z našimi programi na Primorskem otežujejo velike motnje italijanskih FM postaj. Žal z našimi pritožbami pri regulatorju ni uspeha in motnje niso nič manjše.

Na navedenem območju oddajamo program Radia Koper z naslednjih oddajnih lokacij:

Nanos	88,6 MHz
Tinjan	107,6 MHz
Kozina	88,1 MHz
Koper	104,1 MHz
Beli Križ	104,3 MHz

S signalom Radia Koper sta pokrita tudi tunela primorske avtoceste Dekani in Kastelec v obeh smereh.

V pripravi je dopolnilno oddajanje z lokacije Izola na frekvenci 100,3 MHz.

Pomanjkljivo arhiviranje zvočnih zapisov

1. ... Menim, da Radio kot javni zavod ima dolžnost, da arhivira vse zvočne zapise, ki se zgodijo na teritoriju, ki ga obvlada. Če bo nekdo rabil zvočni zapis enega primorskega avtorja na primer, kam bo šel vprašat na BBC ali v Maribor ? Večkrat sem s to tezo, predlogom prišel na RK ...

ARS

Glasbeni repertoar

1. ... z vsem spoštovanjem do klasike na tretjem kanalu radia Slovenija bi lahko na tem kanalu vrteli tudi drugo glasbo, ki ni primerna za običajne (zabavne) programe. Zelo dobro poznam glasbo (20 let radijskih izkušenj) in vem da obstaja taka glasba znotraj vseh žanrov celo Popa ...

Mirjam Bevc Peressutti , odgovorna urednica Radio Slovenija 3. program - program Ars

» Spoštovani gospod B. B. iz vašega dopisa ni jasno katero drugo glasbo ali glasbeno zvrst imate v mislih. Presoja, katera glasba ni primerna za običajne (zabavne) programe in bi bila po tej logiki primerna za 3. program RA SLO – program ARS je programsko vprašljiva in vzbuja dvome, z glasbenega vidika pa je prav gotovo vredna razmisleka.

Ustvarjalci 3. programa RA SLO – programa ARS se zavedamo, da so poslušalci 3. programa ljubitelji in poznavalci klasične oz. umetniške glasbe, ljudje z izostrenim glasbenim okusom, ki so naklonjeni tudi drugačnim glasbenim zvrstem, predvsem pa jih zanimajo raziskovanja drugih glasbenih področij. Tako lahko ob sobotah ob 11.25 poslušajo oddajo Oddaljeni zvočni svetovi, v kateri s komentarji predstavljamo tradicionalno ljudsko glasbo različnih ljudstev ali manjših skupin.

Med tednom pa vsak dan ob 19.00 v oddaji Allegro ma non troppo prestopamo meje klasične glasbe in predvajamo etno glasbo, world music, filmsko glasbo, jazz, tango, šanson ali pa predstavljamo kantavtorje in nove plošče. Vabljeni k poslušanju«.

Varuhinja pravic g. in p.:

ARS zagotavlja kakovosten glasbeni repertoar v okviru svojega programskega poslanstva, iz pritožbe pa resnično ni razvidno, kakšno glasbo oziroma glasbo katerih avtorjev ima pritožnik v mislih kot posebno željo.

MMC in TELETEKST

Neprofesionalno delovanje in slabo ažuriranje informacij

1. **Gledalec M. Ž.:**

Z veseljem preberem vaša poročila, ki odražajo želje gledalcev in uporabnikov drugačnega načina komuniciranja Javnega zavoda. (Teletekst in MMC).

Že ob političnem imenovanju popolnega nepoznavalca medijske problematike, g. Urbanije, sem opozoril Ministrstvo za Kulturo na nesprejemljivost takega kadrovanja na najbolj pomembno mesto na Nacionalni. Prepričan sem, da bo v kratkem MMC postal vlečni konj napredka RTVSLO in da ga je potrebno maksimalno finančno in kadrovske- profesionalno okrepiti. Že iz odgovora odgovornega urednika na

konkretne ugotovitve gledalca o katastrofalnem poročanju na Teletekstu o katastrofalnih poplavah v sloveniji je razvidno s kom imamo opravka.

“Treba pa je preveriti, ali je prihajalo do posameznih tehničnih težav pri prenosih.” - je suhi odgovor urednika.

Kot je opaziti že dalj časa prihaja do nekumunikacije tudi znotraj RTV hiše, konkretno med športnim programom in med MMC - jem, ki se nahaja v fazi razsula. Medij, ki bi moral najhitreje reagirati na spremembe, ki se bodo vedno dogajale v programu, je še vedno organizacijsko v prejšnjem stoletju. Če imamo vrsto služb, ki so dežurne od petka do svetka bi se pa že spodobilo, da bi bil tako vpliven medij kot je MMC organiziran tako, da bi prosili še dva brezpravna honorarca za vnašanje sprememb - med vikendi in prazniki. Tako menijo tudi v športnem uredništvu.

O vseh teh spremembah smo govorili v naših informativnih oddajah, žal je pa res, kar ni krivda športnega programa, da spremembe niso zavedene na teletekstu in na spletni strani. **To je problem, na katerega v športnem programu opozarjamo že ves čas**, saj ravno v našem programu največkrat (predvsem pozimi) prihaja do sprememb - službe, ki za to skrbijo, pa zaključijo delo v petek popoldan in nadaljujejo v ponedeljek zjutraj.

Varuhinja pravic g. in p.:

S strani urednika je bil odgovor, ki ste ga navedli, res precej suhoparen in nezadovoljiv, kot je bilo tudi navedeno v poročilu prejšnji mesec. Vaše ostale kritike, opombe in pobude za spremembe bodo seveda posredovane odgovornim v razmislek in v pričakovanju na vzpostavitev konstruktivnega dialoga.

Finančna in kadrovska – profesionalna okrepitev MMC - ja bi morala brez dvoma predstavljati eno izmed prioritetenih spopadov z izzivom pri nadgrajevanju kakovostnega delovanja RTV Slovenije. Internetni medij, zdaj je že več kot jasno, postaja močno medijsko orodje sodobnega časa in mediji, ki tega dejstva ne bodo ustrezno upoštevali, bodo izgubljali »bitko« tudi znotraj svojega ključnega poslanstva - kakovostne izrabe celotnega razpoložljivega časa in prostora.

BLOG

Neprimernost vsebine – prispevek blogerja (R.Z)

1. Bralec I. K.:

... Glede na to, da se gospa varuhinja precej ukvarjate z merjenjem časa voditeljev Odmevov, Vas želim seznaniti z resnim ekcesom, ki si ga je na vaši spletni strani privoščil eden od rednih blogerjev, ki jim ponujate prostor. V nadaljevanju vam zato pošiljam protest enega od bralcev vašega spletnega portala, ki se je obrnil name kot

predsednika Združenja novinarjev in publicistov ter osebo, ki ji zaupa. Kot novinar in predsednik enega od novinarskih združenj ne morem mirno sprejeti, da vaš portal objavlja tekste, ki opravičujejo nasilje nad novinarji in se iz tega celo norčujejo. O grožnjah s smrtjo županovega sina Jureta Jankovića ste dovolj poročali, tudi naše združenje je dalo protestno izjavo. Tudi poskus umora Mira Petka je obsodila ne samo domača javnost, ampak tudi mednarodna, zato si kot javna RTV ne bi smeli privoščiti norčevanja iz tega brutalnega dogodka. Menim, da bi se morala vi kot varuhinja in vodstvo RTVS take ekscese v bodoče preprečiti, sicer bodo bralci kmalu dobili občutek, da je treba z novinarji, s katerimi se ideološko ne strinjajo, brutalno obračunati. Pred desetimi leti so brutalno pretepli novinarja Večera, pred dnevi so s smrtjo grozili novinarju Financ, jutri bodo morda grozili, m pretepli ali celo ubili vašega novinarja ali novinarko, vi pa boste soodgovorni, ker dovoljujete spodbujanje nasilja v mediju, ki je javni zavod in ki ga vsi naročniki plačujemo.

Uroš Urbanija, odgovorni urednik MMC:

Vsekakor uredništvo MMC-ja ne odgovarja za vsebine, ki jih posamezniki objavljajo na Mojem spletu, prav tako pa vsi ti blogi ne odražajo mnenj ali stališč, ki bi jih zastopalo uredništvo.

V kolikor blogerji pozivajo k nasilju, verski, spolni ali drugačni nestrpnosti, jih blokiramo, na zahtevo policije pa stvari tudi zaščitimo.

S stališči, ki jih objavlja g. Rafael Zupančič, se lahko strinjamo ali pa tudi ne, toda ne glede na vse v tem primeru po mojem mnenju ne gre za sovražni govor. Takšno ovrednotenje bloga bi bilo neprimerno.

Kakor hitro pa gre za izražanje mnenj in stališč, ki so sicer lahko slabo strokovno podkovana, ostra, kritična, pogosto zelo pristranska, hkrati pa ne vsebuje sovražnega govora, je svoboda govora, ki ga zagotavlja javni portal, večja dobrina od strinjanja oziroma nestrinjanja s tistim, kar je zapisano.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Avtor prispevka g. Rafael Zupančič svoje zaključke, ki ne temeljijo na argumentiranem in prepričljivem zapisu, pravzaprav zgradi na predpostavki, da novinar Financ ni imel kaj iskati na zasebni zabavi in bi, po njegovem mnenju, morala javnost vzpostaviti visoko stopnjo tolerance do negativnega odziva, v tem primeru celo do grožnje z ubojem. Avtor izrečeno izjavo Jureta Jankovića v 16. komentarju celo relativizira s "podučevanjem", da naj bi v srbohrvaškem jeziku (ki kot takšen sicer že dolgo ne obstaja več) izjava "ubi ga" ali "ubi ču te" pomenila zgolj "mu bom že pokazal" in ne grožnje s smrtjo. Rafael Zupančič torej, ironično, v imenu relativiziranja izjave Jureta Jankovića, ki brez dvoma pač izraža poziv k linču, zaradi česar poteka tudi preiskava in pregon po uradni dolžnosti s strani policije, neutemeljeno postavlja v zelo negativno luč tudi domnevno "srbohrvaško" govoreče posameznike, ki naj se, po njegovem mnenju, ne bi kritično odzivali na grožnje s smrtjo. Gre z

več vidikov za pavšalno, slabo argumentirano, neprepričljivo in preopazno zgolj tendenciozno izraženo mnenje avtorja.

Mnenje avtorja, da nosi največji del odgovornosti za nastalo situacijo v tem primeru novinar Financ, ker naj na zasebni zabavi ne bi imel kaj iskati in ker naj celo ne bi deloval v okviru delovnega časa, saj je z vprašanji o poslovanju podjetja Electa "nadlegoval" g. Jureta Jankovića (solastnika podjetja in brez dvoma javno izpostavljeno osebnost) ob 23. uri zvečer, je zlahka moč oceniti kot rezultat slabega poznavanja poslanstva novinarskega dela in seznanjenosti z osnovnimi pravicami posameznika. Delo novinarja, še posebej raziskovalnega novinarja, seveda ne pozna in ne sme poznati omejenega delovnega časa, saj bi takšne formalne omejitve pomenile posmeh osnovnemu smotru poslanstva raziskovalnega novinarstva, ki že zaradi ključne narave dela delovnega časa pravzaprav ne pozna, kot ne pozna strogo formalno zakoličenega delovnega časa sporno ali nesporno poslovanje.

Te zasebne zabave s strani Jankovića resnično ne razumem, saj se je vendar odvijala na prostem. Je imel plačano javno površino, temu ustrezne varnostnike in vse, kar je potrebno, da bi se lahko razumelo, da je šlo za zasebno zabavo? Je kdo pobiral vabila ali vstopnice, so varnostniki varovali vhod, da bi mimoidoči sploh vedeli, da gre za zasebni prostor? Ali si je predstavljal, da je zasebna zabava kar sredi Mestnega trga?

Novinar Financ je svojo potezo tudi utemeljil, da se je z g. Juretom Jankovićem želel srečati, da bi mu postavil nekaj vprašanj v zvezi s poslovanjem podjetja Electa, ker se ta sicer ne odziva na njegove pozive. Podal je utemeljitev za javnost, čeprav niti ne bi bilo potrebno. Sicer pa grožnja z ubojem ni utemeljena, tudi če se kdaj kakšen posameznik prismuka na zasebno zabavo, kamor sicer ni povabljen. V primeru, da nepovabljenec ni nasilen, da bi lahko govorili o neizbežni obrambi, ima vsak državljan možnost poklicati na pomoč pristojne organe. Podajanje takšnih "argumentov" kot relevantnih je s strani odraslih posameznikov ali celo odraslih posameznikov na odgovornih ali javno bolj izpostavljenih položajih precej slab zgled, med drugim tudi mladim, ki bi morebiti lahko dobili občutek, da je povsem sprejemljivo groziti s smrtjo vsakomur, ki se na primer znajde na kakšni študentski zabavi, kamor sicer ni povabljen.

Omemba na blogu in v komentarju o domnevnih vnaprejšnjih koristoljubnih namerah novinarja Mira Petka, ki je bil v preteklosti konkretna žrtev fizičnega obračuna, je ne le pristranska in tendenciozna, ampak tudi groba in žaljiva ter ne ponuja nobenih prepričljivih argumentov.

Obnašanje g. Jureta Jankovića je javnost večinoma ostro zavrnila, složno sta ga ostro zavrnila tudi obe združenji novinarjev pod Vašim vodstvom in vodstvom g. Gregorja Repovža. Ga. Elena Pečarič se je na blogu g. Rafaela Zupančiča kritično odzvala in posebej poudarila, da avtorjevo izraženo mnenje ni mnenje stranke, ki ji z avtorjem oba pripadata, in da se osebno ter v imenu stranke od njegove vsebine popolnoma distancira. Tudi za uredništva, ki objavljajo bloge posameznikov seveda velja, da izražena mnenja posameznih avtorjev ne odražajo nujno tudi mnenja uredništev.

G. Rafael Zupančič ima pravico do izražanja svojega mnenja, izredno pomembna pa je v določenih primerih seveda tudi močna aktivacija nasprotnih mnenj, s katerimi se ima na

takšen način javnost priložnost soočiti. Z omejevanjem svobode govora, ki ne krši zakonske določbe o prepovedi sovražnega govora, ki izključno hujska in poziva k linču, družba hkrati tudi omejuje možnost soočanja, učenja in razumevanja razlogov za oznake nesprejemljivega ali sprejemljivega obnašanja v družbi. Seveda pa vsaka izrečena ali zapisana beseda pomeni tudi možnost odziva po pravni poti s strani morebiti osebno prizadetih posameznikov, ki se jih izgovorjena ali pisana beseda dotika.

Vsako uredništvo pa vendarle nosi odgovornost za kakovost in nivo prispevkov, ki jih ponuja javnosti prednostno v branje. Tudi objavlanje blogov v kategoriji VIP, ki pomeni posebno izpostavljenost s strani uredništva, odraža kakovost in nivo urednikovanja, v tem primeru MMC-ja. V kolikor katero koli uredništvo objavlja ali posebej izpostavlja na primer polpismene prispevke polpismenih avtorjev, se bo v javnosti izoblikovalo temu primerno mnenje o določenem mediju. Polpismenosti ne določa le pravopisna sposobnost, ampak tudi sposobnost zadovoljivega razumevanja pomenov vsebin, sporočil in posledičnega oblikovanja osebnega mnenja na podlagi absorbiranih sporočil zahtevnejše narave. Gre za presojo o kakovosti vsebin, ki jih določeno uredništvo objavlja ali posebej izpostavlja. Tudi uredništvo MMC-ja ne nosi le odgovornosti formalne narave, ali objavlja prispevke, ki bi morali biti prepovedane, ker bi morebiti celo kršili zakone, ali objavlja pravno formalno dopustne prispevke, ampak nosi tudi odgovornost za kakovost prispevkov z več vidikov. Objavljanje avtorjev v VIP kategoriji blogov po naravi stvari pomeni tudi obraz stopnje nivoja in uredniške kakovosti dela MMC portala.

Vsekakor je Vaš odziv na prispevek g. Rafaela Zupančiča na pobudo bralca, ki Vam je pisal, v osebнем smislu in v imenu združenja, ki ga vodite, pomemben prispevek zavračanja tendencioznih, pristranskih in vsebinsko siromašnih izražanj mnenj in pogledov.

Vendar tudi Vaš dobrodošel namen v tem primeru vsaj rahlo zbledi zaradi uvodnega stavka, v katerem precej tendenciozno in pristransko navržete ne le izraz morebitnega mišljenja, ampak kar trditev, da se gospa varuhinja precej ukvarja z merjenjem časa voditeljev Odmevov, kar nima nikakršne zveze z obravnavano tematiko, trditev niti ne ponudi nikakršnih argumentov, kaj šele dokazov v podkrepitev verodostojnosti trditve same. Ne le to. V letnem poročilu varuhinje je dostopno obširnejše pojasnilo celotnega konteksta o tematiki, ki z vidika funkcije varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev tudi posredno odgovarja na tovrstne obtožbe, kot ste jo brez potrebe in izven konteksta navrgli tokrat tudi Vi. V kolikor kot novinar in predsednik novinarskega združenja pristajate na argumentiran in nepristranski dialog v imenu težnje po razkrivanju čim bolj objektivnih ugotovitev, ki ne zavračajo vseh delcev konteksta, bi se morali brez dvoma, že v imenu profesionalnosti, izogibati tendencioznih obtožb in enakovredno upoštevati argumente in informacije vseh vpletenih.

Prav tako zmoti do Vas precej prijateljska, "tikajoča" in politično nastrojena vsebina pritožnika, kjer se pojavi brez argumentov in dokazov trditev, da MMC vodi t. i. konstantno diskriminacijsko politiko in dopušča izpade t. i. levi strani. No, tovrstna mnenja se sicer v pritožbah pojavljajo tudi s trditvami, da MMC zatira t. i. pripadnike leve strani in podpihuje ideologijo t. i. desne strani. V obeh primerih zeva pomanjkanje argumentov. Tudi Vaše morebitno poznanstvo z očetom pritožnika, ki bi Vam po mnenju pritožnika lahko podal

zadovoljive informacije, da ni le provokator, ampak ima predvsem poštene namene, seveda nima nikakršne zveze z vsebino, na katero se naslavlja pritožba.

Zagotovo je pomembno opozarjati na pristranska, tendenciozna, siromašna in posledično škodljiva mnenja ali dejanja, pri čemer pa je prav tako pomembno ostati zelo pozoren in pazljiv do lastnega zgleda.